

NASJONALT HJELPETILTAK
OG KOMPETANSESENTER
MOT MENNESKEHANDEL

ÅRSRAPPORT
2024

ROSA

DEN NASJONALE
HJELPETELEFONEN MOT
MENNESKEHANDEL

22 33 11 60

INNHOLD

Nøkkeltall i 2024	5
Om ROSA	5
Året i bilder	6
Nasjonal hjelpelinje mot menneskehandel	8
Viktigheten av identifisering av utsatte for menneskehandel	12
Menneskehandel i 2024: Hvem er de utsatte, og hvor kommer de fra?	14
Asylsøkere med bistand fra ROSA	19
Arbeidsutnyttelse: Rettigheter	20
Rettssikkerhet og behov for beskyttelse	24
Identifisering og oppfølging av ofre for menneskehandel i fengsler	29
Menneskehandel forankret i forarbeidene til Kriesenterloven	32
Fra rettigheter til realitet: samarbeid for en tryggere fremtid	33
Adora – fagskole og praksisarbeid	36
Samarbeid i Østersjøregionen	38
Engasjement, kunnskapsdeling og handling mot menneskehandel	39
ROSA forener krefter i kampen mot menneskehandel	41
En stemme for endring	43
Styrket innsats mot menneskehandel	44
En hjertelig takk til våre støttespillere	46

I 2025 markerer ROSA 20 år med kamp mot menneskehandel. I to tiår har ROSA jobbet for å beskytte, støtte og gi utsatte en vei ut av utnyttelse. Men dette arbeidet er langt fra over.

Menneskehandel er en av vår tids mest alvorlige menneskerettighetsbrudd. Bak hvert tall i denne rapporten finnes mennesker – kvinner, menn og transpersoner som har blitt utnyttet, og fratatt sin frihet, og tvunget inn i situasjoner ingen skal måtte oppleve. ROSA har i 2024 bistått 55 voksne utsatte og 3 medfølgende barn. Halvparten er utnyttet i prostitusjon. Utnyttelsesformene blir stadig mer sammensatte og sårbare grupper, som transpersoner, blir i økende grad utnyttet i prostitusjon.

I 2024 så vi en tydelig økning av utsatte fra Sør- og Mellom-Amerika (34%), særlig fra Colombia, Venezuela og Brasil. Dette kan indikere endrede rekrutteringsmønstre i globale menneskehandelsnettverk og viser hvordan utnyttelsen tilpasser seg nye markeder og sårbarheter. Samtidig er det bekymringsverdig at flere utsatte opplever en kombinasjon av tvangsarbeid, seksuell vold og andre former for utnyttelse. Dette understreker behovet for helhetlige beskyttelsestiltak og langvarig oppfølging.

At majoriteten av de utsatte ikke har norsk statsborgerskap, viser at menneskehandel i Norge fortsatt i stor grad rammer personer som står i en juridisk usikker situasjon. Mange står overfor risikoen for retur til utrygge forhold, uten nødvendige beskyttelsestiltak eller rettslig anerkjennelse av den utnyttelsen de har vært utsatt for.

Denne rapporten er mer enn en oppsummering av ROSA sitt arbeid i 2024 – den er et vitnesbyrd om hva vi har oppnådd sammen med våre samarbeidspartnere, og en påminnelse om hvor mye som fortsatt gjenstår. Vi har bistått mennesker på flukt fra utnyttelse, kjempet for rettigheter, gitt trygghet og håp til dem som har mistet alt. Vi har samarbeidet med myndigheter, politi, helsevesen og frivillige organisasjoner for å sikre at menneskehandelsutsatte får realisert sine rettigheter.

Vi trenger økt innsats for identifisering, bedre beskyttelsesmekanismer og en rettsforfølging som faktisk sikrer at bakmennene stilles til ansvar. Ingen skal utnyttas i menneskehandel. Ingen skal stå alene. Ingen skal føle seg tvunget til å anmelde uten garantier for egen sikkerhet, og utsatte for menneskehandel må få oppholdstillatelse dersom retur innebærer risiko. Vi ser at flere utsatte tar direkte kontakt med ROSA og hjelpelinjen, og behovet er nå akutt for å øke midler til ROSA for å sikre at informasjon nås ut til utsatte for menneskehandel for å sikre identifisering av utsatte.

Takk til alle som har bidratt i 2024 – samarbeidspartnere, støttespillere og ikke minst de utsatte selv, som med sin styrke og mot gir oss en daglig påminnelse om hvorfor dette arbeidet er så viktig. Sammen gjør vi en forskjell. Også i de neste 20 årene.

Silje Heitmann
Leder, ROSA

- **ROSA bistod til sammen 55 voksne antatte menneskehandelsutsatte, og 3 medfølgende barn, i 2024.**
- **32 var nye i ROSA i 2024, mens 23 har mottatt bistand over flere år.**
- **De 32 nye utsatte kom fra 21 land: 11 fra Sør-Amerika, 9 fra Afrika, 5 fra Europa, 3 fra Asia, 2 fra Nord-Amerika, og 2 med ukjent landbakgrunn.**
- **Av de 55 utsatte ROSA bistod, var det hele 21 utsatte som selv tok direkte kontakt med ROSA for hjelp.**
- **Nesten 50% av de identifiserte var utsatt for utnyttelse i prostitusjon.**
- **Flere har rapportert en blanding av utnyttelsesformer, 5 tvangsarbeid og seksuell vold/utnyttelse i prostitusjon, tvangsekteskap og vold, menneskesmugling.**
- **ROSA bistod 11 asylsøkere som er utsatt for menneskehandel gjennom Treff Mottak som er mottaket ROSA drifter.**
- **Hjelpelinjen mottok 1233 henvendelser i 2024.**
- **70 av henvendelsene til hjelpelinjen var førstegangshenvendelser om mulig menneskehandel, og av dem ble nesten 50% identifisert som utsatt for menneskehandel.**

OM ROSA

ROSA er et nasjonalt hjelpetiltak og kompetansesenter mot menneskehandel, og står for Reetablering, Oppholdssteder, Sikkerhet, og Assistanse. ROSA drifter den nasjonale hjelpelinjen mot menneskehandel og koordinerer trygge botilbud, beskyttelse og bistand for menneskehandelsutsatte over 18 år.

ROSA ble etablert i 2005 av Krisesentersekretariatet, som fortsatt administrerer tiltaket. Gjennom et nært samarbeid med krisesentrene over hele Norge sikrer ROSA rask tilgang til trygge boliger og nødvendig bistand for utsatte. I tillegg til botilbud gir ROSA tilgang til kvalifisert juridisk rådgivning, helsetjenester, kvalifiserende tiltak og ulike aktivitetstilbud.

ROSA finansieres av Justis- og beredskapsdepartementet og mottok prosjekttilskudd fra Kriminalomsorgen og The Council of the Baltic Sea States i 2024. ROSA har en sentral rolle i Norges innsats for å oppfylle internasjonale forpliktelser i arbeidet mot menneskehandel. Disse forpliktelsene, nedfelt i Europarådets konvensjon mot menneskehandel og FNs Palermoprotokoll, danner grunnlaget for ROSA sitt arbeid. Hovedmålet er å sikre at ofre for menneskehandel får ivaretatt sine rettigheter i Norge, samt å bringe deres erfaringer frem til beslutningstakere og i offentligheten.

DEN NASJONALE
DØGNÅPNE HJELPELINJEN
MOT MENNESKEHANDEL
22 33 11 60

ÅRET I BILDER

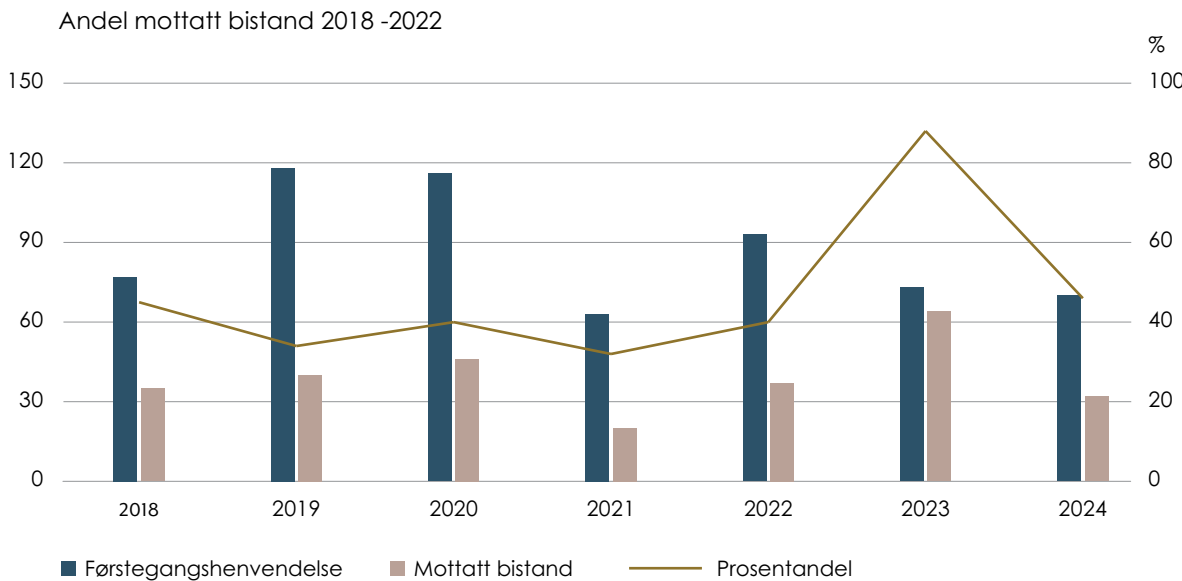
NASJONAL HJELPELINJE MOT MENNESKEHANDEL

**ROSA, i samarbeid med Oslo Krisesenter, drifter den nasjonale døgnåpne hjelpelinjen mot menneskehandel (22 33 11 60).
Hjelpelinjen er en lavterskel, døgnåpen linje som alle kan kontakte ved spørsmål knyttet til menneskehandel, mistanke om menneskehandel, ved behov for kartlegging og identifisering, veiledning, eller ved spørsmål om bistand og oppfølging.**

Hjelpelinjen betjenes av ansatte i ROSA på dagtid alle ukedager, og av Oslo Krisesenter kveld, natt og helg. Målgrupper er mulige menneskehandelsutsatte (i alle utnyttelsesformer og av alle kjønn), hjelpeinstanser, organisasjoner og privatpersoner.

Siden 2018 har hjelpelinjen vært finansiert over statsbudsjettet. Henvendelser registreres med hvem som ringer og hva samtalen gjelder, og de som ringer kan velge å være anonyme. Overordnet statistikk Telenor, men registreringen av innholdet i henvendelsene gjøres manuelt. ROSA har identifisert en underrapportering i statistikken for 2024 .

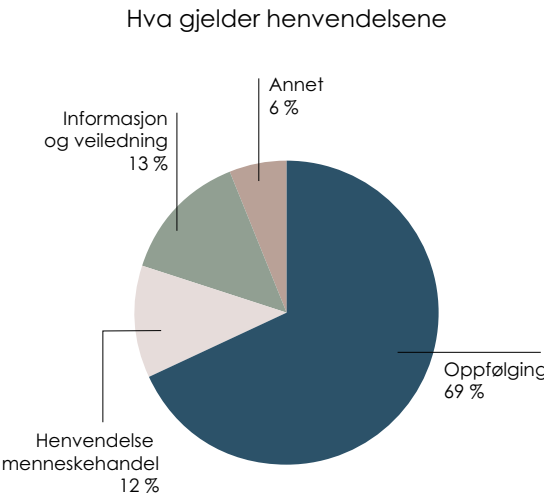
HENVENDELSER TIL HJELPELINJEN
Hjelpelinjen hadde 1233 henvendelser i 2024, en økning fra 1087 i 2023. Erfaring viser at antall henvendelser påvirkes direkte av hvor godt hjelpelinjen er kjent i ulike miljøer. Etter tilpassede kurs for myndigheter og organisasjoner ser ROSA en økning i henvendelser, noe som viser at økt fenomenforståelse og informasjon om hjelpelinjen fører til at flere tar kontakt. Kjennskap til hjelpelinjen og basiskunnskap om menneskehandel er dermed særdeles viktig, og mangelfull informasjon kan bety at utsattes rettigheter ikke ivaretas. Henvendelsene kommer fra et bredt tjenesteapparat innen offentlig, privat, og ideell sektor. Samtidig fremhever

ROSA bekymringen for at terskelen fortsatt er høy – spesielt i offentlige etater der usikkerhet rundt taushetsplikt kan føre til at saker ikke blir meldt inn.

Av de 600 manuelt journalførte henvendelsene, var 70 kartlegginger av mulige utsatte for menneskehandel, og av disse ledet 32 saker til direkte tjenesteyting fra ROSA sin side til utsatte for menneskehandel. Tjenesteyting dekker botilbud, juridisk bistand, aktivitetstilbud, og/eller andre målrettede tiltak. Henvendelsene er jevnt fordelt over hele året.

At 69 % av henvendelsene gjelder oppfølging viser at mange saker krever langvarig bistand, mens 12 % av henvendelsene gjelder første mistanke om menneskehandel. Dette kan tyde på at flere i hjelpeapparatet nøler med å ta kontakt ved mistanke, noe som kan føre til at utsatte ikke får hjelp i tide. ROSA understreker at nesten 50 % av førstegangshenvendelser fører til at personer kartlegges som mulig utsatte og dermed får bistand, noe som viser hvor viktig det er å handle på mistanke. 14% er informasjon og veiledning, som

er noe ROSA bruker mye tid på. Gi informasjon om menneskehandel og veiledning til hjelpeinstanser er viktig arbeid i å avdekke menneskehandel i Norge. Flere av henvendelsene ROSA mottar er rundt mulige utsatte som er mindreårige, ROSA henviser alltid til Bufdir eller barnevernet vakttelefon for saker om mindreårige ofre for menneskehandel.

« Hjelpelinjen hadde 1233 henvendelser i 2024.

FØRSTEGANGSHENVENDELSER OM MULIG MENNESKEHANDEL
70 henvendelser var førstegangshenvendelser om mulig menneskehandel, dette er nesten likt som i 2023 (73). ROSA er fortsatt bekymret for at det kan være høy terskel for å ta kontakt, særlig for de som jobber i offentlige etater, og vil minne om at det er mulig å være anonym og drøfte en bekymring uten å bryte taushetsplikten. ROSA kontakter ikke politiet eller andre offentlige aktører hvis ikke personen ønsker det selv. Da ROSA ikke jobber oppsøkende, er vi avhengig av bred kjennskap til hjelpelinjen og solid fenomenforståelse, særlig blant offentlige myndigheter med identifiseringsplikt. Vår erfaring tilsier at kjennskapen til hjelpelinjen er liten, også i hjelpeapparatet ellers, og vi opplever at det er svært tilfeldig hvem som tar kontakt.

« En positiv utvikling i 2024 er at flere utsatte selv tar kontakt med ROSA, med en økning fra 9 i 2023 til 21 i 2024.

HVEM KONTAKTER ROSA OM MULIG MENNESKEHANDEL

Flere utsatte kontakter ROSA direkte – men fortsatt for få. En positiv utvikling i 2024 er at flere utsatte selv tar kontakt med ROSA, med en økning fra 9 i 2023 til 21 i 2024. Denne økningen kan delvis forklares med at ROSA har gjort informasjon om hjelpelinjen mer tilgjengelig, blant annet ved å oppdatere nettsiden og legge ut informasjon rettet mot utsatte på engelsk og spansk. Dette kan vise at språk og digital tilgjengelighet kan ha en innvirkning på hvem man når ut til.

Hjelpeapparatet melder bekymring, men nedgangen fra politiet kan ha alvorlige konsekvenser, da dette er en viktig kanal for å identifisere og beskytte utsatte.

BEKYMINGSFULL NEDGANG I HENVENDERSE FRA POLITIET

En særlig bekymringsverdig utvikling er den drastiske nedgangen i henvendelser fra politiet, fra 15 i 2023 til kun 4 i 2024. Dette kan skyldes flere faktorer, for eksempel endrede prioriteringer, ressursmangel eller manglende kunnskap om hjelpelinjen i politiet. Samtidig har henvendelser fra andre offentlige instanser, som asylmottak, UDI, barnevern og helsetjenester, økt. Det er positivt at flere instanser i

HJELPELINJEN ER ET KRITISK RÅDGIVNINGSTILBUD FOR TJENESTE-APPARATET

Hjelpelinjen fungerer ikke bare som en akutt hjelpetelefon for utsatte, men også som en viktig rådgivningstjeneste for politi, NAV, advokater, asylmottak, fengsler og sivilsamfunnsaktører. At så mange ulike instanser tar kontakt viser at det er et stort behov for veiledning i møte med mulige ofre for menneskehandel.

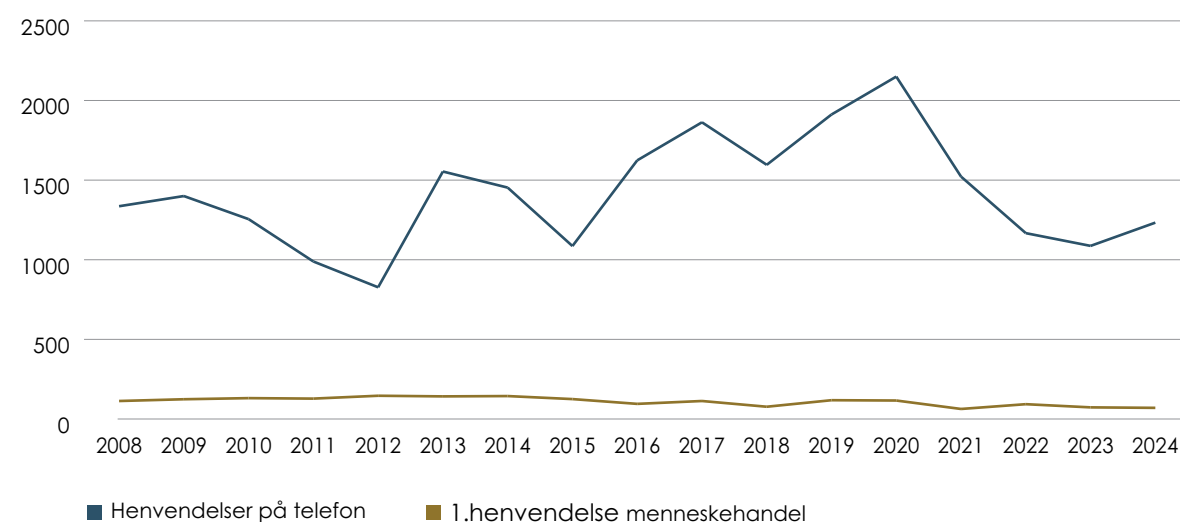
VEIEN VIDERE: ØKT SYNLIGHET, LAVERE TERSKEL FOR KONTAKT

For at flere utsatte skal få tilgang til hjelp, må hjelpelinjen bli mer kjent – både blant de som er utsatt for menneskehandel og i tjenesteapparatet. ROSA ser et klart behov for en nasjonal informasjonskampanje for å spre kunnskap og senke terskelen for å melde bekymring. Det er også nødvendig med tettere dialog med politiet for å sikre at deres rolle i identifi- seringen av ofre ikke svekkes ytterligere.

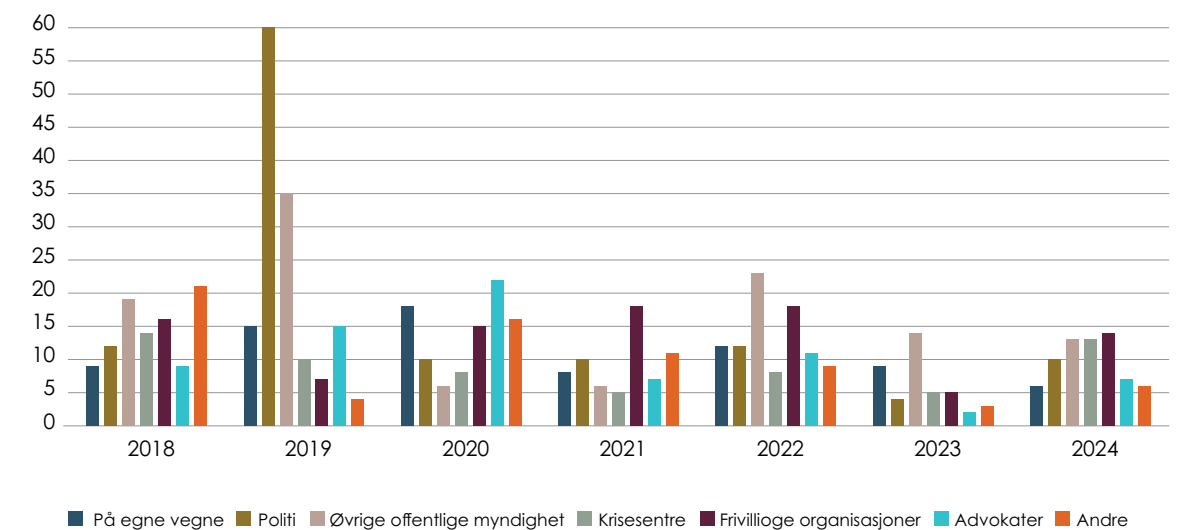
Hjelpelinjestatistikken for 2024 viser at de som tar kontakt ofte har reelle bekymringer – nesten halvparten av førstegangshenvendelsene leder til bistand. Dette understreker hvor viktig det er at både privatpersoner og fagpersoner våger å handle på mistanke. Menneskehandel kan ikke bekjempes hvis ofrene forblir usynlige.

« Det er positivt at flere instanser i hjelpeapparatet melder bekymring, men nedgangen fra politiet kan ha alvorlige konsekvenser.

Førstegangshenvendelser om menneskehandel

Hvem ringer om menneskehandel

VIKTIGHETEN AV IDENTIFISERING AV UTSATTE FOR MENNESKEHANDEL

Å identifisere ofre for menneskehandel er det første og avgjørende steget for at de skal få beskyttelsen, rettighetene og bistanden de har krav på. Uten identifisering forblir de usynlige i systemet – uten tilgang til trygg bolig, helsehjelp, juridisk bistand eller andre nødvendige tiltak.

ROSA har bedt Advokat Anniken R. Killingstad-Kristoffersen problematisere identifisering for oss.

IDENTIFISERING

Etter Europarådskonvensjonen om tiltak mot menneskehandel er Norge forpliktet til å legge til rette for identifisering av ofre for menneskehandel. Et av formålene med konvensjonen er å forebygge og bekjempe menneskehandel og å utarbeide en helhetlig ramme for beskyttelse av og bistand til ofre. «Offen» er etter konvensjonen enhver fysisk person som er utsatt for menneskehandel etter definisjonen i artikkel 4.

Identifiseringen er viktig fordi det er en forutsetning for utøvelse av rettigheter etter Europarådskonvensjonen. I tillegg kan ikke menneskehandelsnettverkene bekjempes hvis utsatte ikke identifiseres og får muligheten til anmelde straffbare forhold.

Etter konvensjonen har ofre rett til bistand i form av fysisk, psykisk og sosial restitusjon. Dette innebærer rett til et trygt bosted, psykologisk og materiell bistand, tilgang til medisinsk hjelp, tolk/oversettelse, juridisk rådgivning og råd om tilgjengelige tjenester, økonomisk støtte – penger til livsopphold, fritak for lovbrudd begått som ledd i utnyttelsen og eventuell assistanse til trygg retur og reetablering i hjemlandet.

HVEM ER ANSVARLIG FOR IDENTIFISERINGEN?

«Offer for menneskehandel» er et juridisk begrep og ikke en egenskap et menneske har. Det betyr også at det ikke er personen selv som skal identifisere seg

selv men et ansvar som ligger hos myndighetene. Det er ikke alltid personen selv verken forstår eller føler at de er unyttet til menneskehandel.

Europarådskonvensjonen pålegger partene av konvensjonen til å «sørge for at kompetent myndighet har personell som har trening i og er kvalifisert for arbeidet med å forbygge og bekjempe menneskehandel, identifisere og bistå ofre (..)» Konvensjonen pålegger partene til å «vedta de lover eller treffe andre tiltak som er nødvendige for å identifisere ofre, der det er hensiktsmessig i samarbeid med andre parter og aktuelle støtteorganisasjoner. Hver part skal påse at dersom kompetent myndighet har rimelig grunn til å tro at en person har vært offer for menneskehandel, skal personen ikke måtte forlate partens territorium før kompetent myndighet har gjennomført identifikasjonsprosedyren for å fastslå om vedkommende har vært offer for en straffbar handling etter artikkel 18 i denne konvensjon og skal likeledes påse at personen får den bistand som er fastsatt i artikkel 12 nr. 1 og 2.»

Ansvaret for identifisering ligger derfor hos alle myndigheter som kan komme i kontakt med ofre for menneskehandel. Dette gjelder både offentlige myndigheter men også ideelle organisasjoner og private som utfører oppgaver for det offentlige. ROSA er den eneste organisasjonen som rendyrket jobber mot menneskehandel i Norge, og derav også

den aktøren som utfører flest kartlegginger av menneskehandel og dermed identifiserer ofre.

HVA SKJER NÅR DET ER UENIGHET OM HVORVIDT EN PERSON ER ET OFFER FOR MENNESKEHANDEL?

Det kan oppstå uenighet mellom ulike myndigheter og aktører om hvorvidt en person er et antatt offer. Dette særlig fordi ulike myndigheter/etater jobber etter ulike lover med ulike formål og ulikt beviskrav.

I straffesaker er det et strengt beviskrav mens det for innvilgelse av refleksjonsperiode er et relativt lavt beviskrav der «rimelig grunn til å tro» at en person er et offer for menneskehandel er tilstrekkelig for å få innvilget refleksjonsperiode. For andre rettigheter etter utlendingsloven opplever jeg likevel i stor grad at utlendingsmyndigheten støtter seg til påtalemyndighetens vurdering. Der påtalemyndigheten har henlagt en sak på bevisets stilling, hvor de ikke har klart å identifisere gjerningspersonen eller har nedsubsumert forholdet til hallikvirksomhet eller annen arbeidslivskriminalitet faller ofte offerets rettigheter etter konvensjonen bort og arbeidet med å bevise at personen er et offer begynner på nytt.

Identifisering gjort av ROSA og/eller advokat kommer til kort i møte med påtalemyndighetens vurdering. Dette til tross for at påtalemyndighetens vurdering er gjort etter et stengt beviskrav for å straffeforfølge gjerningspersoner, ikke for å identifisere og verifisere et offer.

De siste årene har jeg sett flere saker hvor ROSA og advokat har en vurdering og UDI/UNE en annen. Hvor man går flere runder for å forsøke å sikre et offers rettigheter enten det gjelder videre opphold i Norge, en omgjøring av et utvisningsvedtak eller assistert retur til hjemlandet.

Uten tilstrekkelig identifisering faller offerets rettigheter bort. Gjennom nettverksmøter i Europarådet for advokater og NGOer som jobber med menneskehandel ser vi at det i andre land i Europa er et større fokus på ivaretagelsen av offeret enn det er i Norge. Alle avgjørelser tas med utgangspunkt i å ivareta offerets rettigheter og er i stor grad styrt av det. I Norge avhenger mye av straffeforfølgelsen og påtalemyndighetens vurdering av hvorvidt bevisførselen holder til domfellelse etter overtredelse av straffelovens bestemmelse av menneskehandel.

Det er her viktig å påpeke at konvensjonens definisjon av menneskehandel synes å omfavne videre enn bestemmelsen om menneskehandel i norsk straffelov. Videre at påtalemyndigheten har et ansvar for bevise – utover enhver rimelig tvil – at en mistenkt gjerningsperson har overtrådt bestemmelsen. Det vil si ikke bevis at fornærmede er et offer men at gjerningspersonen har utnyttet vedkommende til menneskehandel. Det kan derfor være slik at man både kan legge til grunn at en person er et offer samtidig som man må henlegge en sak fordi bevisene ikke sterke nok mot en mistenkt gjerningsperson. I disse tilfellene kan en person få rettigheter som offer, herunder beskyttelse i Norge, samtidig som påtalemyndigheten enten henlegger en straffesak eller nedsubsumerer den til hallikvirksomhet eller arbeidslivskriminalitet.

Konsekvensene av manglende eller feil vurdering av identifisering kan medføre store konsekvenser for ofrene. De vil risikere å bli returnert til hjemlandet og et bakmannsapparat som truer både offeret og offerets familie. De risikerer å bli re-trafikkert og faren for dette er høy nå de returneres til hjemlandet uten midler og fremdeles har høy gjeld til bakmannsapparatet.

Anniken R. Killingstad-Kristoffersen,
Advokat, Advokatfirmaet RKK

MENNESKEHANDEL I 2024: HVEM ER DE UTSATTE, OG HVOR KOMMER DE FRA?

I 2024 har ROSA bistått til sammen 55 voksne antatte menneskehandels-utsatte (en reduksjon fra 85 i 2023) og 3 medfølgende barn. Flere har også barn i hjemlandet. Av de 55 voksne utsatte var 32 nye i ROSA i 2024 (en reduksjon fra 64 nye saker i 2023). Nedgangen kan indikere flere mulige faktorer: endringer i identifisering, endringer i henvisninger av utsatte, økt underrapportering, eller at nettverkene som utnytter mennesker endrer sine taktikker. Samtidig kan det også reflektere et mer presset hjelpesystem der færre utsatte får tilgang til bistand.

FORTSATT DOMINANS AV UTNYTTELSE I PROSTITUSJON, MEN SAMMENSATT UTNYTTELSE ØKER

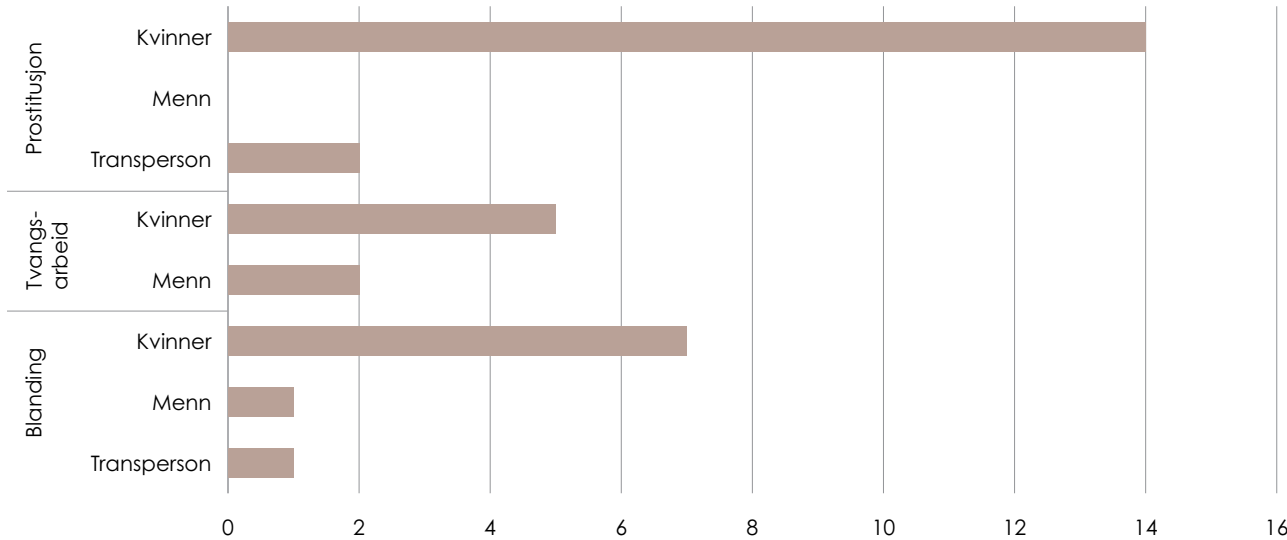
Blant de nye sakene i 2024 var utnyttelse i prostitusjon fortsatt den vanligste utnyttelsesformen, med 16 personer (50 % av de nye tilfellene). Samtidig ser vi en

økning i blanding av ulike former for utnyttelse, som i flere tilfeller inkluderer både seksuell utnyttelse og tvangsarbeid. Dette viser hvordan utnyttelsesformene ofte glir over i hverandre, og at de utsatte sjelden befinner seg i én enkelt kategori.

Et spesielt bekymringsverdig funn i 2024 er økningen av transpersoner som blir utnyttet i prostitusjon. ROSA har observert at flere nettverk aktivt rekrutterer transpersoner til utnyttelse. Dette kan indikere økt målretting mot allerede marginaliserte grupper som ofte har færre beskyttelsesmuligheter og høyere terskel for å oppsøke hjelp.

« 50% av nye saker gjelder utnyttelse i prostitusjon.

Utnyttelsesform og kjønn

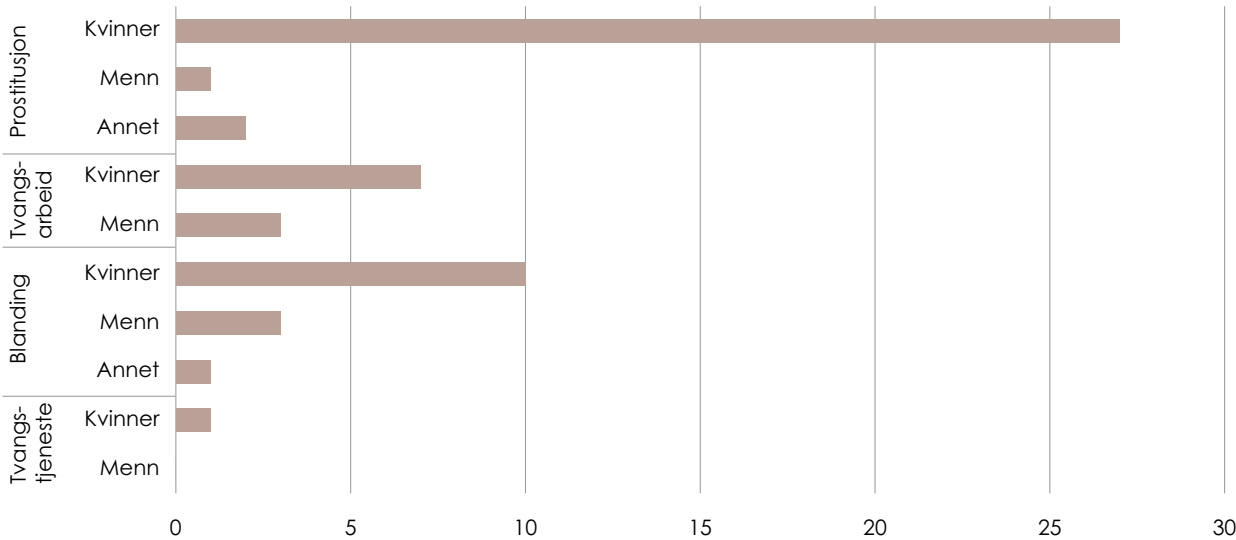
Av de 32 nye sakene er 16 utsatt for utnyttelse i prostitusjon (14 kvinner, 2 transpersoner), 7 tvangsarbeid (5 kvinner, 2 menn), og 9 blanding av forskjellige former for utnyttelse (7 kvinner, 1 mann og 1 transperson). Totalt er antallet 26 kvinner, 3 menn og 3 transpersoner i 2024. Flere har rapportert en blanding av utnyttelsesformer, 5 tvangsarbeid og seksuell vold/ utnyttelse i prostitusjon, tvangsekteskap og vold, vold og utnyttelse og én ukjent. I 2024 er det flere transpersoner som kommer fram som utsatt for menneskehandel.

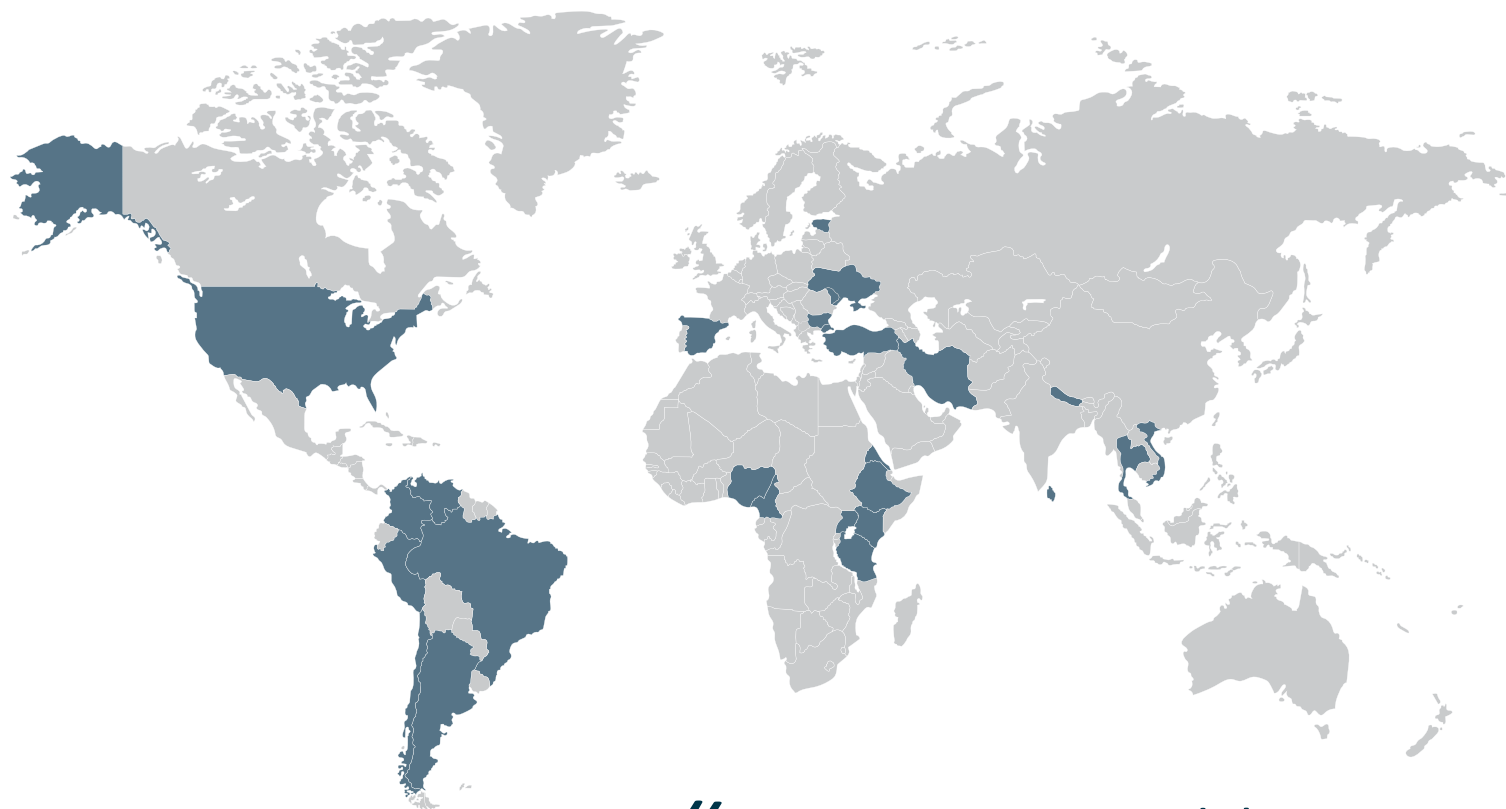
Av de 23 pågående sakene fra tidligere år er 14 utsatt for utnyttelse i prostitusjon (13 kvinner, 1 mann), 3 tvangsarbeid (2 kvinner, 1 mann), 5 blanding av forskjellige former for utnyttelse (3 kvinner, 2 menn).

« Flere rapporterer blanding av ulike former for utnyttelse, særlig tvangsarbeid og utnyttelse i prostitusjon.

Av de 55 sakene er 30 utsatt for utnyttelse i prostitusjon (27 kvinner, 1 mann og 2 transpersoner), 10 tvangsarbeid (7 kvinner, 3 menn), 14 blanding av forskjellige former for utnyttelse (10 kvinner, 3 menn og 1 transperson) og 1 tvangstjeneste (1 mann).

Utnyttelsesform og kjønn totalt i 2024

« I 2024 ser vi en tydelig økning av utsatte fra Sør- og Mellom-Amerika.

GEOGRAFISKE TRENDER: ØKENDE ANTALL UTSATTE FRA SØR- OG MELLOM-AMERIKA

I 2024 ser vi en tydelig økning av utsatte fra Sør- og Mellom-Amerika, særlig fra Colombia, Venezuela og Brasil. Dette er en forsterkning av en trend som begynte i 2023, selv om Øst-Europa var sterkt representert i 2023. Samtidig har antallet utsatte fra Nigeria økt igjen, noe som samsvarer med tidligere mønstre i menneskehandel til Europa.

At kun én av de nye sakene gjelder en norsk statsborger, viser at menneskehandel i Norge fortsatt i stor grad rammer personer uten norsk statsborgerskap. Dette understreker behovet for tilpassede beskyttelsestiltak, særlig for person-

er som risikerer retur til utrygge forhold. Av de 32 nye sakene er 31 utenlandske, og 1 norsk statsborger. 2 er fra østeuropeiske land, 3 fra øvrige europeiske land hvorav 1 fra Norge, 9 fra afrikanske land, 11 fra Sør- og Mellom-Amerika, 2 fra Nord-Amerika, 3 fra asiatiske land, og for 2 var geografisk tilhørighet uavklart. I 2024 ser vi at trenden med utsatte fra Sør- og Mellom-Amerika øker, i 2023 var det økning fra området samtidig som Øst-Europa var godt representert. I 2024 ser vi en helt klar økning av utsatte fra Sør- og Mellom-Amerika, kvinner, menn og transpersoner. Colombia, Venezuela og Brasil peker seg ut som land der flere utsatte kommer fra. Fra Afrika har vi igjen hatt flere fra Nigeria i 2024.

BARN AV OFRE FOR MENNESKEHANDEL

En utfordring vi ofte møter i samtaler med identifiserte ofre er at de har barn som ofte er i hjemlandet med familien. For mange er det viktig å bli gjenforent med barnet.

Barn har rett til å være sammen med sine foreldre. Det er derfor mulig for barn av et offer å søke oppholdstillatelse med sin mor/far på visse vilkår. Det skille mellom tilfeller der barnet befinner seg i Norge og der barnet befinner seg i utlandet.

Dersom barnet allerede er i Norge kan barnet innvilges tillatelse med de samme begrensninger som er fastsatt i foreldrenes tillatelse etter utlendingsforskriften § 8-3 fjerde ledd.

Dersom barnet befinner seg i hjemlandet kan det søkes familieinnvandring på ellers vanlige vilkår. Det er en forutsetning at det anses å være en alvorlig fare for barnets sikkerhet i hjemlandet og at det

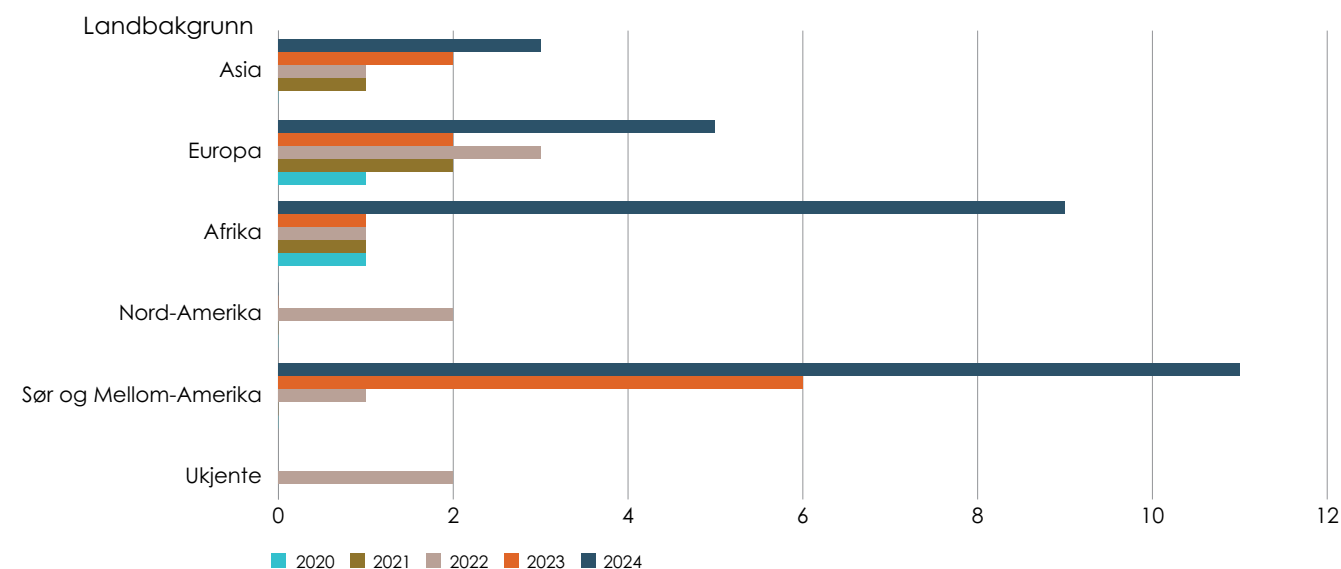
ikke er mulig for barnet å få beskyttelse der. Denne vurderingen må tas av politiet og oversendes UDI i rapport som vedlegges saken. Søknaden skal som utgangspunkt fremmes via norsk utenriksstasjon i det landet barnet er borger av.

Det følger av barnekonvensjonen artikkel 3 at det ved alle handlinger som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Hensynet til barnets beste gjelder både der handlinger foretas av offentlige myndigheter eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer. Hensynet skal med andre ord gjelde i forbindelse med søknad om opphold for barn av ofre enten det gjelder søknad om refleksjonsperiode eller asyl mv.

Anniken R. Killingstad-Kristoffersen,
Advokat, Advokatfirmaet RKK

Av de 23 pågående sakene, er 6 fra øst-europeiske land, 2 fra øvrige europeiske land, 4 fra afrikanske land, 7 fra Sør- og Mellom-Amerika, og 4 fra asiatiske land.

Av de totalt 55 sakene er 18 fra Sør- og Mellom-Amerika, 13 fra Afrika, 13 fra Europa, 7 fra Asia, 2 fra Nord-Amerika og 2 ukjent land-bakgrunn.

PÅGÅENDE SAKER VISER BEHOV FOR LANGVARIG BISTAND

Blant de 23 pågående sakene fra tidligere år er 14 relatert til utnyttelse i prostitusjon, mens resten gjelder tvangsarbeid eller kombinasjoner av ulike utnyttelsesformer. Dette viser at menneskehandels ofre ofte har behov for langvarig oppfølging og stabil støtte, og at prosessene for å oppnå rettigheter, beskyttelse og rehabilitering er tidkrevende.

BEHOV FOR STYRKET INNSATS OG TILPASSEDE TILTAK

Tallene for 2024 gir flere tydelige signaler:

- Utnyttelsesformene blir mer sammenflette, og flere opplever en blanding av utnyttelse i prostitusjon, tvangsarbeid og annen utnyttelse.
- Transpersoner blir i økende grad mål for menneskehandelsnettverk, noe som krever spesifikke tiltak for denne gruppen.

- Flere utsatte kommer fra Sør- og Mellom-Amerika, noe som kan indikere nye rekrutteringsmønstre i globale menneskehandelsnettverk.
- De fleste sakene gjelder personer uten norsk statsborgerskap, som ofte møter juridiske og strukturelle barrierer for beskyttelse.

Disse funnene viser at innsatsen mot menneskehandel må være dynamisk og tilpasset nye utviklingstrekk. ROSA vil fortsette å jobbe for bedre identifisering, målrettede beskyttelsestiltak og økt forståelse for sammensatte utnyttelsesformer – for å sikre at ingen blir etterlatt i kampen mot menneskehandel.

ASYLSØKERE MED BISTAND FRA ROSA

Personer som søker beskyttelse (asyl) og samtidig er utsatt for menneskehandel har ofte et særskilt behov for oppfølging gjennom ROSA. Disse menneskene befinner seg i en sårbar situasjon, preget av både usikkerhet knyttet til deres oppholdsstatus og de psykiske og fysiske belastningene som følger av utnyttelse.

ROSA bistår asylsøkere med kartlegging, trygge botilbud, juridisk rådgivning og tilgang til nødvendige helse- og velferdstjenester. Mange av de utsatte har behov for spesialisert oppfølging over tid, da prosessen med å søke asyl og å dokumentere menneskehandelssaker kan være komplekse og langvarige. Gjennom samarbeidet med Utlendingsdirektoratet (UDI) og andre relevante aktører arbeider ROSA for å sikre at menneskehandelsutsatte asylsøkere får nødvendig beskyttelse, tilgang til bistand og mulighet til å gjenoppbygge livene sine i trygge omgivelser.

ROSA har en driftsavtale med UDI som gir asylsøkere, identifisert som antatte ofre for menneskehandel, muligheten til å bo ved Treff Mottak. Personer som går over fra refleksjonsopphold til å søke beskyttelse forblir ofte i ROSA sine botilbud, da deres behov for trygghet og spesialisert oppfølging vedvarer.

I henhold til norsk lov har alle asylsøkere rett til et botilbud mens søknaden om beskyttelse behandles. På dette grunnlaget administrerer ROSA Treff Mottak for å sikre at menneskehandelsutsatte asylsøkere får ivarett sine rettigheter. Treff Mottak betyr i praksis at asylsøkeren bor på enten krisesenter eller spesialisert botilbud, mottar oppfølging i dagliglivet der, mens ROSA administrerer og koordinerer alt det administrative, logistikk, og økonomiske som et ordinært asylmottak. Til tross for at driften av mottaket er svært ressurskrevende, mottar ROSA ingen økonomisk støtte fra UDI for denne tjenesten.

I 2024 hadde ROSA TREFF mottak 11 asylsøkere boende, 9 kvinner, 2 menn, og 3 medfølgende barn (2 av barna er født under oppholdet). Av de 11 er 8 utnyttet innen prostitusjon/sekstuell, og 3 i tvangsarbeid eller tvangstjenester. 3 er fra Afrika, 3 fra Asia, 2 fra Sør-Amerika og 3 fra Europa.

« Disse menneskene befinner seg i en sårbar situasjon, preget av både usikkerhet knyttet til deres oppholdsstatus og de psykiske og fysiske belastningene som følger av utnyttelse.

ARBEIDSUTNYTTELSE: RETTIGHETER

Menneskehandel er den groveste formen for arbeidslivskriminalitet, men skillet mellom tvangsarbeid og grov utnyttelse kan være vanskelig.

Ofte starter tvangsarbeid med dårlige vilkår og økonomisk desperasjon, før det eskalerer gjennom kontroll, trusler og lønnstilbakeholdelse. De som utnyttes i arbeidslivet har økt risiko for menneskehandel, og tiltak for å bedre deres situasjon kan ha en forebyggende effekt.

Juridiske nyanser og politiets bevisbyrde avgjør om en sak klassifiseres som menneskehandel, brudd på arbeidsmiljøloven, eller lønnstyveri. For ofrene har dette store konsekvenser, siden rettshjelp og bistand avhenger av en slik status – rettigheter som ofte forsvinner ved henleggelse. Dette gjør det lettere for bakpersoner og arbeidsgivere å slippe unna.

Det haster å få på plass en ordning med lav terskel og kvalitetssikret juridisk oppfølging. Trygghet og restitusjon er avgjørende for å avdekke menneskehandel. De utsatte trenger tilgang til trygg bolig, helsehjelp og livsopphold, noe de i dag i praksis mangler. I tillegg bør midlertidig opphold vurderes for tredjelandsborgere utsatt for grov utnyttelse, da oppholdsstatus ofte brukes som tvangsmekanisme. For å motvirke maktubalansen mellom arbeidstaker og arbeidsgiver må rettighetene og tjenestene styrkes betydelig.

KVINNERS SITUASJON

Menneskehandel i Norge har de siste årene blitt mer variert, både hva angår utnyttelsesformer og bakgrunn hos de utsatte. Ofte har personer blitt utsatt for kombinasjoner av ulike former for utnyttelse. Noen kan ha blitt utnyttet seksuelt, men tvinges også til å jobbe eksempelvis i restaurant eller i andre bedrifter bakpersonene kontrollerer. Andre tvinges både til ulovlig arbeid eller til å begå kriminelle handlinger. Flere utsettes for vold i nære relasjoner som del av utnyttelsesforholdet. Vi ser at slike kombinasjonsformer særlig rammer kvinner. I offentlig debatt og i hjelpeapparatet i Norge refererer tvangsarbeid nærmest utelukkende til menn. Imidlertid bistår vi jevnlig kvinner, eksempelvis utnyttet i private hjem, i renhold, i overnatting eller servering. EU Agency for Fundamental Rights har i rapporten «Out of sight: migrant women exploited in domestic work» understreket at denne gruppen utsettes for særlig grov utnyttelse og overgrep og har få kanaler for å få hjelp. Globalt anslås det at flere kvinner enn menn utsettes for tvangsarbeid. I Vest-Europa gjaldt 33% av avdekkede tvangsarbeid-saker kvinner eller jenter i 2018. Det er naivt å tro at det er langt færre i Norge.

« Globalt anslås det at flere kvinner enn menn utsettes for tvangsarbeid.

ID-MISBRUK OG IDENTITETSTYVERI

ID-misbruk og identitetstyveri øker i Norge, særlig gjennom digitale løsninger som BankID. Den teknologiske utviklingen har gjort at lovverket, spesielt straffeloven § 202, ikke alltid dekker nye former for identitetsmisbruk. Tidligere var dette knyttet til fysiske identiteter, men i dag kan svindel begås digitalt ved misbruk av BankID.

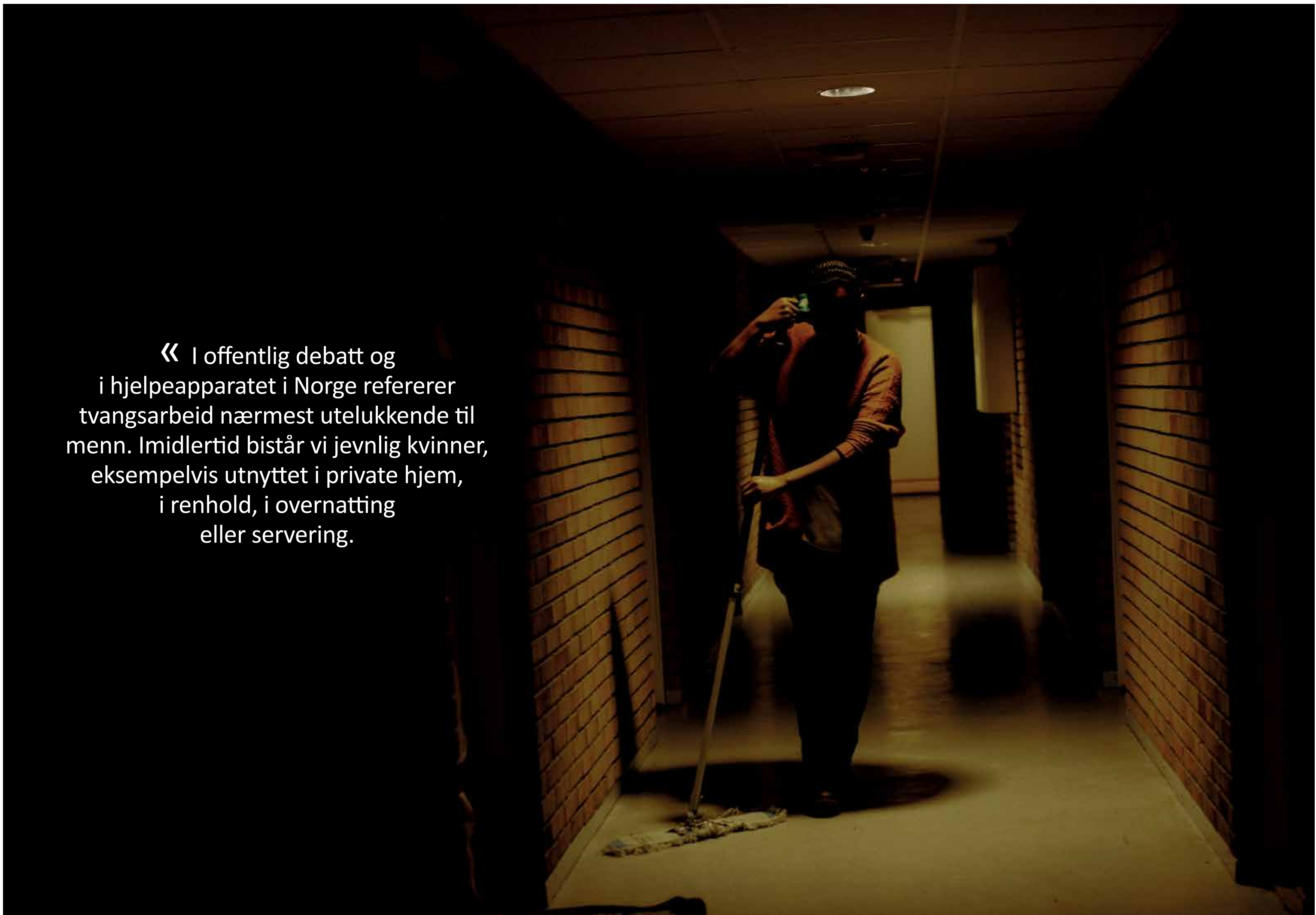
ROSA og Fair Play Bygg har sett en økning i slike saker, særlig i arbeidslivet, hvor sårbare personer tvinges til å dele

sin identitet for økonomisk kriminalitet. De registreres som ansatte i falske arbeidsforhold, noe som muliggjør skatteunndragelse og trygdesvindel, uten at de selv har kontroll eller beskyttelse.

For å bekjempe dette må straffeloven moderniseres for å tilpasses digital ID-kriminalitet. Utdaterte strafferammer gjør det vanskelig å regulere og straffe misbruk effektivt. Det trengs et lovarbeid som tar hensyn til dagens teknologiske sårbarheter og sikrer bedre beskyttelse mot ID-misbruk.

« I offentlig debatt og i hjelpeapparatet i Norge refererer tvangsarbeid nærmest utelukkende til menn. Imidlertid bistår vi jevnlig kvinner, eksempelvis utnyttet i private hjem, i renhold, i overnatting eller servering.

RETTSSIKKERHET OG BEHOV FOR BESKYTTELSE

Mange av de som identifiseres som ofre for menneskehandel i Norge har ikke blitt utnyttet her. Dette kan være mennesker som har flyktet fra utnyttelse i et annet land eller i hjemland. Selv om de har brutt ut av utnyttelsen, står de fortsatt i en svært sårbar situasjon – både juridisk og personlig. Dette gjelder særskilt avtaler relatert til Dublin-returer.

I slike tilfeller blir rettssikkerheten til den utsatte ofte utfordret. Norske myndigheter anser ofte tredjelandet som et trygt sted å returnere til, selv om bakmennene og nettverket fortsatt er aktive der. Dette betyr at mange risikerer å bli sendt tilbake til bakpersoner/utnytttere hvor de tidligere har blitt utnyttet, uten noen reell beskyttelse mot represalier eller ny utnyttelse.

For disse menneskene er beskyttelse og oppholdstillatelse i Norge avgjørende for å unngå gjentatt utnyttelse. Likevel ser vi at ofre for menneskehandel i tredjeland ofte faller mellom stolene i det norske systemet. Dette skaper en alvorlig rettssikkerhetsutfordring – og en risiko for at mennesker som burde vært beskyttet, i stedet blir utsatt for ny utnyttelse.

For å sikre at rettighetene til menneskehandelsutsatte ivaretas, må det norske systemet ta høyde for at menneskehandel er en grenseoverskridende kriminalitet. Beskyttelse bør ikke være avhengig av hvor overgrepet har skjedd, men av hvilken risiko den utsatte står overfor. Norge må anerkjenne at ofre for menneskehandel trenger trygghet.

ROSA har bedt advokat Christina Schie Helseth problematisere utnyttelse i menneskehandel, samt belyse situasjonen med menneskehandelssaker:

En bekymring knyttet til det internasjonale samarbeidet som skal motvirke menneskehandel synes å ligge i en mulig mangelfull vurdering av overføring av saker fra norsk politi til andre lands påtalemyndigheter. Dette er aktuelt hvor straffbare forhold som er blitt anmeldt i Norge har funnet sted i andre land.

Det vises i den sammenheng blant annet til kapittel 5 punkt 2 i Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel, ETS nr. 197. Hvor fornærmede oppholder seg i Norge og ikke tidligere har inngitt en politianmeldelse i saken, gis det rett til å inngi anmeldelse til norsk politi. Norge har da et internasjonalt ansvar for å sørge for at den anmeldte saken følges opp videre. Det er her konvensjonsbestemt at «Dersom myndighetene som forelegges klagen, ikke selv er kompetent, skal den uten opphold oversende klagen til kompetent myndighet hos parten på hvis territorium handlingen ble begått. Klagen skal behandles i samsvar med den nasjonale lovgivning hos parten der handlingen ble begått.» Uten å ha gått nærmere inn i dette, antas det at tilsvarende konvensjonsbestemmelser også gjelder for Norge utenom EU.

« En bekymring knyttet til det internasjonale samarbeidet som skal motvirke menneskehandel synes å ligge i en mulig mangelfull vurdering av overføring av saker fra norsk politi til andre lands påtalemyndigheter.

Av konkrete saker hvor denne problemstillingen er blitt reist, vises det til 2 anmeldelser av menneskehandel henlagt av politiet i 2024. Felles for disse 2 sakene er at de ble henlagt uvanlig raskt. I begge sakene fikk heller ikke fornærmede eller bistandsadvokat beskjed om henleggelsen før på forespørsel.

SAK 1

Straffbare forhold i Storbritannia anmeldt til Oslo politidistrikt

En annen sak ble gjenåpnet av politiet selv for så å bli henlagt på nytt «fordi det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold». Dette til tross for at det blant annet var blitt innlevert flere dokumentbevis under anmeldelsen som tilsa det motsatte. Det ble anført at politiet prinsipalt måtte vurdere anførsler om menneskehandel, men også subsidiaire anførsler om arbeidskriminalitet, men dette førte ikke frem. Fornærmede hadde forklart seg om straffbare forhold som hun var blitt utsatt for på en navngitt helseinstitusjon i Storbritannia, og som hun mente flere sårbare personer fremdeles blir utsatt for ved samme institusjon. Det ble i klagen på henleggelsen anført at det var ønskelig å få avklart om norsk politi hadde vurdert å videresende saken til Storbritannia for videre etterforskning, slik at påtalemyndigheten i Storbritannia selv kunne få anledning til å vurdere bevisene opp mot britisk lovgivning med

tanke på om den skulle etterforskes videre, tas til tiltale eller henlegges også der. Politiet tok ikke formelt stilling til klagen, men sendte den til Oslo statsadvokatembeter med forslag om oversendelse til britiske myndigheter. Dette ble besvart slik av Oslo statsadvokatembeter:

«Denne saken er henlagt av politiet fordi man ikke fant at vilkårene for å igangsette etterforskning var til stede. En sentral begrunnelse for dette var at forholdet var begått i utlandet – utenfor norsk jurisdiksjon. Anmeldte har fått underretning om dette. Etter statsadvokatens oppfatning er det på bakgrunn av pretensjonene i anmeldelsen usikkert om det som beskrives er en overtredelse av strl. § 257. Det faktum at anmelder arbeidet mer enn forventet, og anmeldte kanskje kynisk utnyttet de frivilliges engasjement, gjør i seg selv ikke forholdet til menneskehandel. Skal norsk påtalemyndighet oversende en anmeldelse til utenlandske justismyndigheter for overtakelse skjerpes kravet for å igangsette etterforskning noe. I en situasjon hvor det fremstår som mer enn usikkert om det foreligger en overtredelse av strl. § 257, er det ikke aktuelt å oversende dette til britiske myndigheter slik saken nå står. Det er mulig de forhold som beskrives i anmeldelsen er brudd på britiske arbeidslivsregler, men det er ikke aktuelt å oversende saken på det grunnlag.»

Det føyes til i ovennevnte sak at politiet i sin rapport til UDI i forbindelse med at fornærmede søkte om ny refleksjon, opplyste at de ikke kunne uttale seg om fornærmede hadde brutt med miljøet bak menneskehandelen, og at de heller ikke visste om bakpersonene var blitt politianmeldt. Dette til tross for at fornærmede vitterlig hadde anmeldt bakpersonene i saken, dvs. eiere og ledelse ved navngitt helseinstitusjon som hun ble utnyttet av, og til tross for at hun under sitt anmeldelsesavhør hos politiet klart oppga å ha brutt med dette miljøet, og altså nettopp av den grunn søkte opphold i Norge. Det ble dermed påpekt i klagen til politiet at også denne opplysningsfeilen mellom etatene er klart kritikkverdig og lite sensitiv ovenfor en fornærmet i en straffesak.

SAK 2

Straffbare forhold i Irak, Tyrkia og Tyskland anmeldt til Vest politidistrikt
Den tredje saken ble også henlagt «fordi det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold». Dette til tross for at fornærmede hadde forklart seg om flere alvorlige forhold som hun var blitt utsatt for over flere år, og som er klart straffbare, og som politiet selv underveis mente burde nedsubsumeres fra menneskehandel til voldtekt til samleie og/eller frihetsberøvelse. Sistnevnte var et tema allerede før full anmeldelse var blitt inngitt og politiet ble anmodet om ikke å konkludere før anmeldelsen kunne gjennomgås i sin helhet. De straffbare forholdene hadde altså imidlertid ikke skjedd i Norge og det ble etterlyst om norsk politi hadde videresendt saken for etterforskning til Irak og Tyrkia, og særlig til Tyskland. Til dette svarte påtaleansvarlig:

«Før jeg fikk saken ble det vurdert om saken gjaldt menneskehandel. Man kom til at saken ikke skulle etterforskes som menneskehandel ut fra følgende vurdering: Sett i sammenheng har saken sin definitive tyngdepunkt i anklager om en rekke seksuelle overgrep, særlig fra en person som skal hete "Gilan" som også skal ha tvunget henne til å ta narkotika. Det beskrives noen omstendigheter som kan tilsi at hun er tvunget til prostitusjon, men det er veldig uklart hvordan dette eventuelt har skjedd og man befinner seg i ytterkanten av hva som anses som prostitusjon i lovens forstand. Jeg fikk saken og vurderte det dithen at man ikke ville iverksette flere etterforskningsritt i Norge, og at saken var for svak bevismessig til at man ville føre frem med å overføre den til utlandet.»

Henleggelsen av sistnevnte sak er fremdeles under klagebehandling. Det vurderes at det bevismessig kan være vanskelig å få identifisert bakpersonene, hvilket kan tilsi en henleggelse på bevisets stilling. Det ønskes samtidig uttalt fra statsadvokatene om ikke tysk påtalemyndighet i alle fall selv bør få vurdert bevisspørsmålet opp mot tysk lovgivning. Samtidig er det flere forhold i saken som tilsier at den uansett skulle vært opprettet holdt kodet som menneskehandel. Fornærmede har forklart seg om at hun ble tvunget til prostitusjon i flere år via opprinnelig annet lovlig arbeid hos en av bakpersonene. Hun var også avhengig av bakpersonene grunnet egen sårbar situasjon i sitt hjemland Iran, hvor hun forklarer at hun ble urettmessig politiiforfulgt. Hun ble blant annet neddøpet og hadde i perioder ikke tilgang til eget pass, men klarte til slutt å rømme med passet sitt fra Tyskland til Norge.

OPPSUMMERT

De 2 ovennevnte saker oppleves generelt lemfeldig håndtert av politiet, hvilket særlig er bekymringsfullt når disse sakene som kjent ofte krever et internasjonalt samarbeid. For å få bukt med denne type kriminalitet, er det også viktig å «motivere» mulige fornærmede til å stå frem og da forventes det at politiet minimum gjør ovennevnte vurderinger, og dernest videreformidler sine konklusjoner til fornærmede på en god og sensitiv måte. Blant annet bør henleggelsen gjøres på «bevisets stilling» når politiet kommer frem til at kravene til bevis ikke er oppfylt, og ikke i stedet «fordi det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold» utfra en tanke om at politiet ikke kan etterforske saken videre i Norge. Det er jo videre etterforskning i gjerningslandet som skal vurderes.

Det stilles også spørsmål til om norsk påtalemyndighet, når den selv ikke er kompetent ettersom handlingen ikke fant sted i Norge, her oppfyller sin internasjonale konvensjonsplikt til å «uten opphold» oversende anmeldelsen til kompetent myndighet, altså der hvor handlingen ble begått. Det fremstår i ovennevnte saker som at norsk påtale selv gjør en vurdering av bevisspørsmålet og utfra dette finner grunn til å videresende saken til aktuell utenlandsk påtalemyndighet eller ikke. Det fremstår også uheldig i saker om menneskehandel, som nettopp ofte ligger i gråsonen mellom dette og annen kriminalitet, eksempelvis arbeidskriminalitet eller hallikvirksomhet, at norsk politi synes å utelukkende vurdere å sende saken videre til utenlandsk politi dersom bevisene kvalifiserer til menneskehandel slik dette er definert under norsk lovgivning, og altså ikke under gjerningslandets lovgivning.

« Det fremstår uheldig i saker om menneskehandel, at norsk politi synes å utelukkende vurderer å sende saken videre til utenlandsk politi dersom bevisene kvalifiserer til menneskehandel slik dette er definert under norsk lovgivning, og altså ikke under gjerningslandets lovgivning.

VEIEN VIDERE: STYRKET RETTSSIKKERHET FOR OFRE I GRENSEOVERSKRIDENDE KRIMINALITET

For å sikre rettssikkerheten til personer som har vært utsatt for menneskehandel må Norge:

1. Sikre reell beskyttelse til ofre som risikerer ny utnyttelse ved retur til tredjeland eller hjemland, inkludert ta hensyn til den faktiske risikoen den utsatte står ovenfor, og ikke bare hvor utnyttelsen fant sted

2. Sikre en grundig og transparent vurdering av anmeldelser – Mulige fornærmede må få tydelige tilbakemeldinger om vurderingene som gjøres. En henleggelse bør primært begrunnes med «bevisets stilling» dersom kravene til bevis ikke er oppfylt, i stedet for å avvise saken på grunnlag av manglende undersøkelsesgrunnlag i Norge.

3. Forbedre samarbeidet med internasjonale myndigheter – Når norsk påtalemyndighet ikke har jurisdiksjon, må det sikres at anmeldelsen umiddelbart oversendes til kompetente myndigheter i det aktuelle landet, i tråd med internasjonale konvensjonsforpliktelser.

4. Utvide terskelen for oversendelse av saker – Norsk politi bør vurdere å oversende saker til utenlandsk politi også i tilfeller der det foreligger mistanke om gråsoner mellom menneskehandel, arbeidskriminalitet og hallikvirksomhet, og ikke kun når kriteriene for menneskehandel etter norsk lov er oppfylt.

Menneskehandel er en internasjonal forbrytelse, og beskyttelsen av ofre må være like grenseløs som nettverkene som utnytter dem. **Rettssikkerhet skal ikke være geografisk betinget – den må gjelde alle som har blitt utnyttet.**

IDENTIFISERING OG OPPFØLGING AV OFRE FOR MENNESKEHANDEL I FENGSLER

ROSA jobber målrettet med å identifisere og følge opp mulige ofre for menneskehandel blant innsatte og domfelte i norske fengsler.

Gjennom en traumesensitiv tilnærming, juridisk kompetanse og tett samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører, søker vi å sikre utsatte personer tilgang til beskyttelse, rehabilitering og et liv uten utnyttelse.

Identifisering er avgjørende for at ofre skal få oppfylt sine rettigheter, inkludert trygge returprogrammer, oppreisning og reintegrering i samfunnet. Likevel er dette arbeidet utfordrende, da menneskehandel ofte er vanskelig å avdekke i fengselsmiljøer.

SAMARBEID MED KRIMINALOMSORGEN – FENGSELSBESØK OG VEILEDER

ROSA mottar tilskudd fra Kriminalomsorgsdirektoratet for å drifte «fengselsprosjektet». Gjennom 2024 har ROSA besøkt to fengsler for å styrke samarbeidet med Kriminalomsorgen og øke bevisstheten rundt menneskehandel.

I januar besøkte vi Trondheim fengsel, hvor vi hadde gode samtaler med ansatte fra ulike fagområder. Vi ser et stort potensial i å videreutvikle dette samarbeidet i 2025. I november besøkte vi Bergen fengsel, hvor vi presenterte veilederen for identifisering av ofre for menneskehandel. Her fikk vi bekreftet at det fortsatt er et betydelig behov for kompetanseheving blant ansatte.

Veilederen har vært et sentralt verktøy i vårt arbeid og ble i 2023 oversatt til engelsk for å nå flere. I 2024 har vi delt

den både nasjonalt og internasjonalt, noe som har vakt stor interesse.

Under Europarådets årlige møte i Strasbourg, hvor temaet var ofres rett til erstatning, delte ROSA erfaringer fra Norge. Lederen av GRETA fremhevet vår veileder som et forbilde for andre land, noe som bekrefter dens verdi i arbeidet mot menneskehandel.

OPPFØLGING AV SAKER IDENTIFISERT I FENGSLER

I 2024 fulgte ROSA opp fire personer som tidligere var identifisert som mulige ofre for menneskehandel mens de satt i fengsel. Selv om de nå er løslatt, har sakene krevd langvarig oppfølging. Tre av disse bor fortsatt i ROSA sine botiltak, noe som understreker hvor tidkrevende rehabiliteringsprosessen kan være.

Gjennom året har to av dem deltatt i arbeidstrening, mens én har fullført en fagutdanning innen negledesign – dette er viktige steg mot selvstendighet og sosial inkludering.

En særlig utfordrende sak involverte en kvinne som tidligere sonet i et kvinnefengsel, men ikke fikk anerkjent sin status som mulig utsatt for menneskehandel. Dette gjorde at hun heller ikke fikk tilgang til IOM sitt reetableringsprogram. Til tross for omfattende juridisk bistand og solid dokumentasjon fra ROSA, lyktes vi ikke i å få norske myndigheter til å anerkjenne hennes rettigheter.

Denne saken tydeliggjør behovet for økt kunnskap om menneskehandel, spesielt innen kriminalomsorgen. Det samme gjelder en annen sak vi har fulgt siden 2021, hvor en kvinne har hatt omfattende behov knyttet til straffesak, bolig og annen bistand. Erfaringene fra disse sakene viser hvor ressurskrevende det er å sikre langsiktig støtte og rehabilitering.

Helhetlig oppfølging og tverrfaglig samarbeid er avgjørende for at ofre skal få den hjelpen de trenger.

EN VIKTIG SEIER – MEN HVOR MANGE OFRE FORBLIR USYNLIGE?

I januar 2021 identifiserte ROSA, advokat Anniken Killingstad-Kristoffersen og en ansatt ved kvinneavdelingen i Kongsvinger fengsel en kvinne som utsatt for menneskehandel. Hun var varetektsfengslet for ran, utført under tvang fra bakmenn.

Hun satt fengslet fra desember 2020 til april 2021, da retten kom til at det forelå holdepunkter for at hun var utsatt for menneskehandel. Likevel tok påtalemyndigheten ut tiltale mot henne, og rettssaken startet i oktober 2024. Før ROSA, politiet og kvinnens vitner fikk forklare seg, valgte aktor å stanse saken for ytterligere etterforskning.

I januar 2025 henla politiet saken da det ikke var tilstrekkelig bevis for å opprettholde tiltalen.

Denne avgjørelsen er en stor seier – både for kvinnen og for Fengselsprosjektet. Den viser hvor viktig det er at kriminalomsorgens ansatte har kunnskap om menneskehandel. Hadde ikke en fengselsansatt og en advokat med spesialkompetanse sett henne som en mulig utsatt, kunne hun ha risikert en fengselsstraff på opptil to år.

Men denne saken er bare én av mange. Hvor mange andre sitter fengslet for kriminalitet de ble tvunget til å begå, uten å bli identifisert?

ROSA vil fortsette å løfte disse sakene frem i lyset – og arbeide videre med å dele kunnskap og informasjon om identifisering av antatte ofre for menneskehandel i fengsel.

NETTVERK

På bakgrunn av arbeidet med straffefritaksbetømmelsen har ROSA blitt medlem av nettverket av spesialiserte advokater og frivillige organisasjoner som yter juridisk bistand til ofre for menneskehandel som ble opprettet av Europarådets Anti-Traficking Division i 2016.

Advokat Killingstad-Kristoffersen beskriver Straffefritaksprinsippet for ROSA:

Europarådkonvensjonen har forankret en bestemmelse om straffritak som pålegger partene å hjemle en adgang til å avstå fra å idømme ofre straff for deres deltakelse i ulovlig virksomhet i den utstrekning deltakelsen skyldes at de er blitt tvunget til det.

Prinsippet innebærer at ofre for menneskehandel verken skal bli arrestert, siktet, fengslet, rettsforfulgt eller på annen måte bli straffet for ulovlige handlinger som de begikk som en direkte konsekvens av å være trafikkert. Prinsippet gjelder «ofre for menneskehandel» som innebærer at det må foreligge en indentifisering. Prinsippet skal sikre at ofre ikke i urimelig utstrekning selv blir strafforfulgt.

En slik adgang er, i norsk straffelovgivning, gitt i reglene om påtaleunntatelse, nødrett, nødverge og straffutmålingsfravall.

Prinsippet har særlig vært aktuelt i saker om ulovlig innreise, bruk av falske dokumenter og ulovlig arbeid, men det vil også være aktuelt ved andre ulovlige handlinger av mer eller mindre alvorlig karakter.

Myndighetene må, så fort de er gjort kjent med eller burde forstått, at det forelå grunn til tro at vedkommende kan være et offer for menneskehandel henvise personen til kompetent myndighet for identifisering. Dersom myndighetene ikke foretar en tilstrekkelig vurdering kan det være et brudd på EMK artikkel 4 og/eller artikkel 6.1 om retten til rettferdig rettergang da viktige bevis av betydning kan falle bort grunnet manglende utredning og sikring.

I tillegg til at personen må være identifisert som et offer er det krav om at lovbruddet må være en del av utnyttelsen eller begått under tvang. Det må foreligge tilstrekkelig begrunnelse dersom man likevel velger å straffefølge et identifisert offer for menneskehandel.

Norge er kritisert av GRETA for manglende vekt på Straffefritaksprinsippet. Det er ikke utarbeidet egne detaljerte retningslinjer for hvordan påtalemyndigheten skal forholde seg til straffefritaksprinsippet i saker hvor den straffbare handlingen er begått av et offer for menneskehandel.

Gjennom ROSA og kriminalomsorgens fengselsprosjekt har jeg møtt kvinner som allerede ved pågripelse har gitt politiet informasjon som gir grunn til å undersøke og eventuelt identifisere kvinnene som ofre. Fordi kvinnene ikke ble videre identifisert og deres historier ikke ble videre undersøkt kan viktige og avgjørende bevis ha gått tapt. En av kvinnene jeg har møtt kjemper fortsatt for straffeforfølgning av bakmenn, de fleste ville hjem til sine familier etter endt soning og fikk søke om assistert retur for sårbare migranter med IOM. Disse historiene viser hvor viktig samarbeidet mellom ROSA og Kriminalomsorgen er.

MENNESKEHANDEL FORANKRET I FORARBEIDENE TIL KRISESENTERLOVEN

(Ot.prp. nr. 96, 2008–2009)

Forarbeidene til Kriesesenterloven understreker at personer utsatt for menneskehandel ofte også opplever vold i nære relasjoner. Mange kvinner, menn og barn som utsettes for menneskehandel, blir rekruttert eller solgt av partnere, foreldre eller andre familiemedlemmer. Mange kvinner utnyttet i prostitusjon har tilknytning til overgriperen gjennom husstand eller kjæresteforhold og har ofte opplevd vold eller trusler fra familie eller tidligere partnere, både før og etter menneskehandelssituasjonen. Selv om personer kan være utsatt for menneskehandel og vold i nære relasjoner på samme tid, er ikke alle som er utsatt for menneskehandel, ofre for vold i nære relasjoner. Kriesesentertilbudet skal likevel også rette seg mot denne gruppen.

Norge er forpliktet gjennom internasjonale avtaler til å tilby et trygt botilbud for ofre for menneskehandel. Kriesesentrene har, gjennom ROSA-prosjektet, spilt en sentral rolle i å bistå kvinner utsatt for menneskehandel. På bakgrunn av dette vil departementet presisere at kriesesentertilbudet skal inkludere kvinner, menn og barn som er utsatt for menneskehandel, også utenfor nære relasjoner.

Mange kriesesenter gir i dag et tilbud til kvinner som er utsatt for menneskehandel og voldtekt, uten å skille på hvilken relasjon offeret har til voldsutøveren. Selv om disse brukergruppene i streng forstand ikke faller inn under hovedmålgruppa, vil departementet understreke at de ikke skal stenges ute fra kriesesentertilbudet.

Menn utsatt for vold, menneskehandel, tvangsekteskap eller æresrelatert vold har også lignende hjelpebehov som kvinner, og det er et dokumentert behov for krisehusvære til menn som er utsatt

for menneskehandel. Behovet for krieseboliger for menn er dokumentert, men det er fortsatt usikkert hvordan tilbudet bør utformes.

Det blir ikke stilt noe krav om at brukerne av det eksisterende kriesesentertilbudet skal ha lovlig opphold i Norge. Kriesesentrene er et lavterskeltilbud til alle voldsutsatte kvinner og barna deres. Brukerne har rett til å være anonyme.

Kriesesentersekretariatet, og deres medlemmer, understreker at kvinner som kvalifiserer for et kriesesentertilbud, ikke skal tvinges til å bo på asylmottak.

Et mer varig botilbud er en utfordring, særlig for ofre for menneskehandel med barn.

For personer utsatt for menneskehandel er det etablert spesialiserte botilbud. Dette er botilbud som det er viktig å se i sammenheng med kriesesentertilbudet. Likevel mener departementet at disse tilbudene ikke kan erstatte kommunene sitt ansvar for å sørge for et kriesesentertilbud til kvinner, menn og barn utsatt for tvangsekteskap og menneskehandel. De spesialiserte botilbudene erstatter ikke, men kommer i tillegg til kriesesentertilbudet.

Loven har som mål å sikre et helhetlig og styrket tilbud til både eksisterende og fremtidige brukere av kriesesentrene. Den skal ikke tolkes slik at noen brukergrupper mister tilgang på hjelp, men heller bidra til å styrke tilbudet totalt sett.

FRA RETTIGHETER TIL REALITET: SAMARBEID FOR EN TRYGGERE FREMTID

Personer som er utsatt for menneskehandel har rett til omfattende bistand i henhold til nasjonale og internasjonale forpliktelser. Kjernen i ROSA sitt arbeid er å sikre at alle identifiserte ofre for menneskehandel får realisert sine rettigheter.

Norge ratifiserte i 2008 Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel, som sikrer at ofre får nødvendig beskyttelse og støtte. Europaråds-konvensjonen mot menneskehandel gir blant annet utsatte rett til fysisk, psykologisk og sosial restitusjon, assistert retur til hjemlandet, erstatning, og fritak fra straff for handlinger de har blitt tvunget til å utføre.

Dette forutsetter imidlertid at personen identifiseres og får mulighet til å benytte sine rettigheter. ROSA tilbyr da oppfølging så lenge den utsatte har en menneskehandels-sak eller relatert utlendings-sak og oppholder seg i Norge. Et oppfølgingsløp kan ofte vare over flere år.

Ingen kan bekjempe menneskehandel

alene. ROSA sitt arbeid bygger på et solid nettverk av samarbeidspartnere som sammen bidrar til å beskytte, støtte og styrke utsatte personer. Gjennom tverrfaglig samarbeid skaper vi en helhetlig innsats – fra trygg bolig og juridisk hjelp til helseoppfølging og arbeidsrettede tiltak.

TRYGG BOLIG – ET FUNDAMENT FOR GJENOPPBYGGING

Et trygt sted å bo er avgjørende for å skape stabilitet i livet til menneskehandelsutsatte. ROSA samarbeider tett med kriesentre over hele landet, som tilbyr både akutt og langtidsopphold. ROSA har to akuttrom hos Oslo Kriesesenter, øremerket utsatte for menneskehandel.

I tillegg samarbeider vi med spesialiserte botilbud som Lauras Hus (Kirkens Bymisjon), Marita Women (Maritastiftelsen), og Safe House Filemon (Frelsesarmeen), som gir individuell oppfølging i trygge omgivelser.

Gjennom ROSA sin driftsavtale med UDI, får også asylsøkere botilbud gjennom ROSA sitt Treff Mottak. Flere bor også privat og/eller får tilbud gjennom NAV-leiligheter. Dette gjelder særlig da flere identifiserte er i Norge med barn, og lengre opphold på kriesesenter og/eller spesialiserte tilbud ikke er egnet bolig for barn over en lengre periode (6 måneder – åreis).

Det er behov for flere leiligheter der utsatte for menneskehandel med barn kan bo og samtidig få oppfølging gjennom ROSA

JURIDISK BISTAND – VEIEN TIL RETTFERDIGHET

Tilgang til juridisk bistand er avgjørende for å sikre rettighetene til ofre for menneskehandel. ROSA tilbyr og koordinerer juridisk bistand gjennom uavhengige advokater og advokatfirmaer, med spesialkompetanse på menneskehandel, over hele Norge, oftest i nærhet til bosted for den utsatte. Juridisk bistand tilbys i løpet av de første dagene etter opprettet kontakt. Mulige utsatte for menneskehandel har rett til gratis advokatbistand for å få vurdert sin situasjon og videre råd, blant annet med tanke på til refleksjonsperiode og politianmeldelse. I tilfeller der den utsatte ønsker å politianmelde, har de krav på gratis advokatbistand under hele prosessen. Mulige utsatte har krav på minimum tre timer med advokatbistand,

i tillegg til at det gis anledning til å søke om flere gratis timer da menneskehandelsaker ofte er svært komplekse.

Enkelte utsatte kan ha krav på volds-offererstøttning, en søknad de må fremme selv. Advokatbistand gis kun etterskuddsvis basert på søknad om gratis advokatbistand sammen med søknaden om voldsoffererstøttning.

LIVSOPPHOLD OG SOSIAL STØTTE

NAV har en nøkkelrolle i å sikre at menneskehandelsutsatte får tilgang til økonomisk støtte og oppfølging. HTSO ved NAV Grünerløkka har vært en sentral samarbeidspartner i flere år, og ROSA samarbeider med NAV-kontorer over hele landet for å bistå personer i krevende livssituasjoner. I dagene før NAV betaler ut livsopphold, gir ROSA 'nød-penger' slik at utsatte kan kjøpe seg mat og evt klær.

HELSE – EN VIKTIG DEL AV OPPFØLGINGEN

Menneskehandelsutsatte har ofte omfattende helsebehov. For flere utsatte har det vært nødvendig å dekke utgifter relatert til helsehjelp utover hva som tilbys på en legevakt. Helsehjelp inkluderer spesialisttjenester (oftest rundt gynekologi), mental helse, fysioterapi, og tannhelse.

I tillegg dekkes utgifter til trening, både for fysisk velvære, men også mental helse. Flere utsatte sier de setter pris på treningen særlig på bakgrunn av sin mentale helse.

KVALIFISERING OG ARBEIDSTRENING – EN VEI TIL SELVSTENDIGHET

Gjennom Adora-prosjektet, i samarbeid med Beauty og Helse Akademiet, får utsatte muligheten til en fagutdanning innen negledesign og makeup eller arbeidspraksis. Fagutdanning og arbeidspraksis hjelper utsatte med å bygge en selvstendig fremtid.

POLITI OG KRIMINALOMSORG – RETTSSIKKERHET OG BESKYTTELSE

ROSA samarbeider tett med KRIPOS og menneskehandelsavsnittene i politiet, i tillegg til utlendingsavsnitt og andre politienheter. Ved anmeldelser og etterforskning bistår vi med å sikre ofrenes rettigheter og behov for sosial og psykisk støtte.

I tillegg jobber ROSA gjennom fengselsprosjektet i samarbeid med Kriminalomsorgen, hvor vi identifiserer og følger opp innsatte som kan være utsatt for menneskehandel. Sammen med Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) utviklet vi en veileder for identifisering av menneskehandel i fengsler, som nå også er oversatt til engelsk. Veilederen mottar stor internasjonal oppmerksomhet som banebrytende arbeid.

UTLENDINGSDIREKTORATET (UDI) – OPPHOLD OG RETTIGHETER

Oppholdstillatelse er ofte en kritisk faktor for å sikre trygghet for utsatte. ROSA samarbeider tett med UDI for å følge opp brukernes oppholdsstatus, særlig rundt refleksjonsperiode, og administrerer mottaksplasser for asylsøkere i regi av ROSA sitt Treff Mottak. Gjennom denne ordningen sikres asylsøkere som er utsatt for menneskehandel sine rettigheter, selv om de bor utenfor det ordinære mottaksapparatet.

FRIVILLIGE ORGANISASJONER – ET BREDT STØTTEAPPARAT

Flere frivillige organisasjoner er viktige samarbeidspartnere i oppfølgingen av utsatte. Kirkens Bymisjons tiltak *Nadheim* i Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger, Maritastiftelsen, Frelsesarmeen, Shalam, ProSenteret, og Caritas spiller en sentral rolle i å identifisere, støtte og veilede ofre for menneskehandel. ROSA samarbeider også med IOM om deres assistert retur-program, som hjelper dem som ønsker en trygg retur til hjemlandet.

ROSA samarbeider nært med Nadheim og har hatt spesifikke møter og erfaringsutvekslinger med Nadheim Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim i 2024.

BUFDIR – BESKYTTELSE FOR MINDREÅRIGE

For mindreårige ofre for menneskehandel spiller Bufdirs nasjonale veiledningsfunksjon en viktig rolle. Gjennom veiledning, opplæring og samarbeid med blant annet barnevern, politi, helsevesen og utlendingsmyndigheter, sikrer de at flere unge ofre blir identifisert og får den beskyttelsen de trenger. ROSA har i samarbeid med Bufdir holdt foredrag og bidratt til å heve kompetansen hos relevante aktører.

RVTS ØST – FAGUTVIKLING OG VEILEDNING

RVTS Øst bistår med undervisning, veiledning og kompetanseheving for fagfolk som jobber med vold, traumer og selvmordsforebygging. Gjennom samarbeidet med ROSA styrker vi kompetansen i helse- og sosialsektoren, slik at flere kan bidra til å identifisere og hjelpe utsatte.

SAMMEN GJØR VI EN FORSKJELL
Vårt arbeid hadde ikke vært mulig uten dette brede nettverket av dedikerte samarbeidspartnere. Sammen bygger vi et tryggere samfunn, der de som er utsatt for menneskehandel får den beskyttelsen, støtten og muligheten de trenger for å skape en ny fremtid.

ADORA – FAGSKOLE OG PRAKSISARBEID

Adoraprojektet («Adora»), finansiert gjennom Justis- og beredskapsdepartementets tilskuddsordning, tilbyr fagutdanning innen negl-, bryn- og make-up gjennom Beauty og Helse Akademiet. Beauty og Helse Akademiet tilbyr også arbeidspraksis for menneskehandelsutsatte i forskjellige deler av Norge. I 2024 ble det gjennomført tre ulike kursprogrammer, og 8 kandidater fullførte fagskolen, mens 2 personer deltok på arbeidspraksis.

Beauty og Helse Akademiet anser Adora som sitt hjertebarn som de er både stolte av og heldige å få jobbe med på det nittende året. Adora består av prosjekt-koordinator Marine Roubaud og prosjektleder Linn Himberg-Larsen, dedikerte fagfolk som brenner for kompetanseheving innenfor skjønnhet- og velværebransjen. Deres mål er å tilby kvalitetsopplæring innen makeup, negler, vipper og bryn, til kvinner utsatt for menneskehandel, og de er stolte av å samarbeide med ROSA.

Gjennom året har Adora arbeidet med flere kursprogrammer som har engasjert og inspirert kandidatene til å utvikle sine ferdigheter og oppnå mestring. Adora fokuserer på å skape et inkluderende og støttende læringsmiljø, hvor kandidatene kan utvikle seg både faglig og personlig. Adora handler ikke bare om teknisk opplæring, men like mye om å bygge relasjoner og et fellesskap blant kandidatene. Hver kursgruppe har vist stor entusiasme og vilje til å lære, noe som har vært avgjørende for Adoras suksess.

NEGLEPROGRAM – VÅREN 2024

Vårens negleprogram har vært preget av engasjement og entusiasme fra kandidatene. Gjennom kursene har kandidatene oppnådd en sterk mestringsfølelse, samtidig som de har støttet og hjulpet hverandre underveis. Den gode klasse-dynamikken har skapt et trygt rom for læring, hvor alle har kunnet dele sine utfordringer og se fremgang. Faglæreren har bemerket at denne positive atmosfæren har vært essensiell for læringsprosessen, og mange av kandidatene har allerede uttrykt interesse for videregående kurs.

VIPPE- OG BRYNPROGRAMMET – SOMMEREN 2024

Sommerens vippe- og brynprogram har vært en fornøyelse å følge. Kandidatene har vært ivrige og har raskt mestret teknikkene innenfor vippe- og brynsstyling. Faglæreren beskriver gruppen som en "herlig gjeng" som har vist stor dedikasjon til opplæringen. Den entusiasmen som har preget kurset, har bidratt til et inspirerende læringsmiljø, hvor kandidatene har kunnet utvikle sine ferdigheter og bygge selvtillit.

MAKEUP-PROGRAMMET – HØSTEN 2024

Høstens makeup-program har vært en oppvisning av profesjonalitet. Kandidatene viser en imponerende evne til å gjennomføre det som har blitt formidlet, og de samarbeider ekstremt godt som gruppe. Faglæreren har vært spesielt opptatt av hvordan kandidatene drar hverandre med, deler erfaringer og gir konstruktiv tilbakemelding. Dette har skapt en nydelig klasse som ikke bare lærer av faglæreren, men også av hverandre.

PRAKSISPLASSER

I 2024 har to talentfulle kandidater hatt praksisplass gjennom Adora. Begge kandidatene fikk benyttet sine ferdigheter, videreutviklet kunnskap, og fått verdifull erfaring. Begge kandidatene var meget fornøyde, og en fikk tilbud om videre ansettelse.

Jan Aurstad, fra Justis- og beredskapsdepartementet, holdt tale på sommeravslutningen der kandidatene mottok sine diplomer etter endt fagutdanning. ROSA, Lauras Hus og Marita Woman var også til stede for å feire endt utdanning.

SAMARBEID I ØSTERSJØREGIONEN

EN LOVENDE START PÅ ET VIKTIG SAMARBEID

Prosjektet «Let's Share Knowledge, Let's Share Experience!» ble lansert i 2024 med et ambisiøst mål: å styrke samarbeidet mellom organisasjoner i Østersjøregionen for bedre å kunne bekjempe menneskehandel. Med finansiering fra *Council of the Baltic Sea States* (CBSS) har ROSA (Norge), *Centrs MARTA* (Latvia), *KOPŽI* (Litauen), *Fundacja La Strada* (Polen) og *Pro-tukipiste ry* (Finland) gått sammen for å dele erfaringer, identifisere nye trender og utvikle beste praksis for å identifisere, beskytte og bistå ofre for menneskehandel.

Menneskehandel er en kompleks og stadig skiftende utfordring i vår region. Mens Finland og Norge hovedsakelig fungerer som destinasjonsland for utsatte, har Latvia, Litauen og Polen gått fra å hovedsakelig være opprinnelsesland for utsatte personer, til i økende grad også blitt mottakerland for utsatte for menneskehandel. De ulike landene står overfor forskjellige former for utnyttelse – fra arbeidsutnyttelse til seksuell utnyttelse og utnyttelse i kriminalitet – men felles for oss alle er behovet for utvikling av god praksis og et nært samarbeid på tvers av landegrenser.

Selv om selve prosjektperioden varer ut 2025, har vi allerede fått verdifulle erfaringer. I 2024 gjennomførte vi vår første studietur til Finland med Pro-tukipiste som fantastisk vertskap. Vi møtte nøkkelaktører som den finske *Non-Discrimination Ombudsman*, *National Assistance System for Victims of Trafficking*, *Victim Support Finland* og *MONIKA* (Multicultural Women's Association). Besøket ga oss

en uvurderlig mulighet til å fordype oss i hvordan ulike aktører i Finland jobber sammen for å bekjempe menneskehandel. Vi ble særlig imponert over den åpne og tillitsfulle dialogen både organisasjonene imellom og mellom sivilsamfunn og myndigheter – en samarbeidskultur preget av gjensidig respekt, kunnskapsdeling og et felles mål om å beskytte de mest sårbare. Som en av deltakerne uttrykte det: *Vi har en tradisjon for å snakke sammen, til tross for våre forskjeller*. Inspirerende faglige diskusjoner mellom prosjektdeltagerne ble også en viktig del av det vi tok med hjem og inn i eget arbeid gjennom ROSA.

Vi er fortsatt i en tidlig fase av prosjektet, og mye gjenstår. Frem til utgangen av 2025 vil vi gjennomføre flere studiebesøk, digitale møter og erfaringsutvekslinger for å styrke samarbeidet og utvikle konkrete verktøy for å identifisere og støtte ofre for menneskehandel. Men vi ser allerede konturene av noe større enn selve prosjektet – et sterkt og bærekraftig nettverk av engasjerte organisasjoner som vil fortsette å dele kunnskap og samarbeide tett også etter prosjektets slutt.

Den støtten vi har fått fra *Council of the Baltic Sea States* (CBSS) har vært avgjørende for å starte dette arbeidet, og vi er dypt takknemlige for muligheten til å bygge broer, skape felles løsninger og legge grunnlaget for en bedre og mer samordnet innsats mot menneskehandel i regionen. Vi ser frem til fortsettelsen i 2025 – og til de fruktene dette samarbeidet vil bære i årene som kommer.

ENGASJEMENT, KUNNSKAPSDELING OG HANDLING MOT MENNESKEHANDEL

Gjennom 2024 har ROSA vært en aktiv pådriver for økt kunnskap, samarbeid og handling i kampen mot menneskehandel. Fra internasjonale konferanser til lokale kompetansehevende tiltak – vi har brukt stemmen vår der det betyr mest.

ROSA deltar aktivt i **nettverksmøtene til Human Trafficking Support Oslo** (HTSO), i regi av NAVs nasjonale kompetansemiljø på menneskehandel, radikalisering og negativ sosial kontroll. Her har fagpersoner og samarbeidspartnere vært samlet for å diskutere løsninger og utfordringer – og ROSA har holdt et innlegg om vårt arbeid, trender på menneskehandel, og erfaringer fra feltet.

I samarbeid med **Budir** deltok vi på et seminar om Den nasjonale veiledningsfunksjonen for menneskehandel med mindreårige, hvor vi bidro til å styrke forståelsen av hvordan vi kan beskytte de mest sårbare.

Vi har også hatt en viktig rolle i **grensekontrollarbeidet**, hvor vi holdt foredrag for Nasjonalt Kompetansesenter Grensekontroll grunnkurs i grensekontroll på Gardermoen politistasjon. Deltakerne kommer hovedsakelig fra Øst-Politidistrikt, men også fra andre politidistrikt, både sivile grensekontrollører og politiutdannede.

Helsedirektoratets Nasjonale nettverk for arbeid mot **menneskehandel i helse- og omsorgstjenestene** inviterte også ROSA til å holde innlegg på det nasjonale nettverksmøtet den 18. mars. Nettverksmøtet var både digitalt og fysisk.

Internasjonalt har vi vært til stede på **Kvinnekommisjonen i New York**, der vi arbeidet for at menneskehandel skulle inkluderes i sluttdokumentet. Vi er stolte av at både Norge og USA løftet temaet, og at menneskehandel nå anerkjennes som en del av FNs bærekraftsmål 5.2 – å avskaffe vold, seksuell utnyttelse og menneskehandel mot kvinner og jenter.

Vårt engasjement tok oss også til **Brooklyn District Attorney's Office**, hvor vi møtte sjefen for Human Trafficking Unit, David Weiss, og bistandsadvokater. Samtalen dreide seg om hvordan vi kan samarbeide på tvers av landegrenser for å bekjempe menneskehandel, et globalt problem som må løses både lokalt og internasjonalt.

Tilbake i Norge har vi bidratt til å øke kunnskapen blant studenter og fagpersoner. Vi har hatt undervisning for **sykepleiestudentene ved VID**, der vi møtte en engasjert gruppe studenter som ønsket å lære mer om menneskehandel. På **Ullevål sykehus** ga vi helsepersonell på lungeavdelingen innføring i hvordan de kan identifisere og hjelpe mulige ofre – en viktig arena, ettersom de screener alle nyankomne asylsøkere.

Under **Arendalsuka** deltok vi i panelsamtalen **«Kampen mot menneskehandel: For frihet og mot prostitusjon»**, sammen med politiet, LO og CATW (Coalition Against Trafficking in Women). Her drøftet vi hvilke tiltak som må iverksettes for å bekjempe utnyttelse i arbeid og prostitusjon. Vårt arbeid fortsetter også digitalt – vi har holdt innlegg for ansatte i **Stavanger kommune** for å styrke deres kompetanse på menneskehandel og hadde et digitalt møte med **Service-senteret for utenlandske arbeidstakere i Bergen**.

I november holdt vi innlegg på **styremøtet til Soroptimistene Oslo**, hvor vi ikke bare fikk presentert vårt arbeid, men også

oppfordret til konkret støtte. Resultatet? Soroptimistene bidrar nå med «velkomstpakken» til våre brukere, særlig gravide og foreldre med barn.

Vi har også deltatt i **kampanjer for økt bevissthet**, blant annet gjennom en stand på Jernbanetorget i desember i samarbeid med FOKUS sin **16-dagers kampanje mot vold mot kvinner**.

Gjennom hele året har ROSA stått på for å **synliggjøre menneskehandel, øke kunnskapen hos fagfolk og sikre bedre beskyttelse for utsatte**. Vårt arbeid er ikke over – og vi fortsetter kampen med full styrke i 2025!

ROSA FORENER KREFTER I KAMPEN MOT MENNESKEHANDEL

I løpet av året har ROSA vært en drivkraft i å styrke samarbeid, dele kunnskap og bygge broer mellom nasjonale og internasjonale aktører. Gjennom møter, konferanser og prosjekter har vi forsterket innsatsen mot menneskehandel – fra politiske beslutningstakere til fagpersoner som møter utsatte i sitt daglige arbeid.

TETT SAMARBEID MED POLITIET OG HJELPETILTAK

Et godt eksempel på effektivt samarbeid og kommunikasjon i kampen mot menneskehandel er aksjonen som ble gjennomført i thaimassasjenæringen. I forkant av aksjonen varslet Kripas ROSA om politiet sin planlagte storaksjon, som hadde til hensikt å avdekke og forebygge mulig menneskehandel.

Flere politidistrikter tok i bruk ROSA sine informasjonskort på thai, som ble delt ut til ansatte i næringen. For å bygge tillit og senke terskelen for at eventuelle ofre skulle ta kontakt, ble aksjonen gjennomført som en velferdssjekk fremfor en tradisjonell politiaksjon.

Selv om ingen personer ble identifisert som ofre for menneskehandel, avdekket aksjonen en rekke sårbarheter for utnyttelse. Hendelsen viser hvor avgjørende det er at samarbeidspartnere tidlig involverer ROSA, og at informasjon om bistandstilbud er tilgjengelig på relevante språk. Dette eksempelet understreker verdien av tverretattlig samarbeid for å identifisere og beskytte mulige ofre for menneskehandel.

Året startet med et viktig møte med menneskehandelsgruppen i Oslo Politidistrikt, hvor vi kartla samarbeidsrutiner og felles innsatsområder. ROSA og Øst Politidistrikt har hatt møter for å utveksle informasjon om arbeidet som gjøres på menneskehandelsfeltet.

I Bergen møtte vi Bergen fengsel, Nadheim og Bergen kriesenter, og deltok på et stormøte for alle aktører som jobber med menneskehandel i regionen. Også i Trondheim var vi til stede, hvor vi besøkte Trondheim Kriesenter, Nord-Trøndelag Kriesenter, Nadheim, Trondheim fengsel, politiet og advokater. Besøket inkluderte et stormøte for alle som jobber med menneskehandel, og ga rom for fruktbare diskusjoner om samarbeid og identifisering av utsatte. ROSA ble invitert tilbake til Trondheim fengsel for videre opplæring.

Videre har vi hatt tett dialog med Safe House Filemon for å sikre bedre samhandling og henvisningsrutiner for menn utsatt for tvangsarbeid i Norge.

INTERNASJONALE SAMARBEID OG KUNNSKAPSDELING

På den 24. Alliansekonferansen mot menneskehandel, i regi av OSSE (Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa), deltok ROSA i diskusjoner om hvordan menneskehandel stadig utvikler seg, og hvordan forebyggingsarbeidet må tilpasses nye utfordringer. Med 57 medlemsland til stede var dette en viktig arena for å påvirke internasjonal politikk på feltet.

ROSA er medlem i GRETA nettverket, og i Strasbourg holdt vi innlegg sammen med advokat Anniken Killingstad-Kristoffersen om utfordringer i identifisering og rettsoppfølging av ofre.

ROSA har hatt Relationsvåldscenter i Södertälje, Sverige, på besøk da de ønsket å lære mer om menneskehandel og prostitusjon. En delegasjon på åtte personer kom til Oslo for å lære mer om ROSAs erfaringer da de skal begynne å arbeide med menneskehandel nå.

I januar mottok ROSA besøk fra ProSentret, Oslo kommune sitt tilbud for personer med erfaring fra prostitusjon og nasjonalt kompetansesenter på prostitusjonsfeltet. I tillegg deltok en tsjekkisk organisasjon med over 30 års erfaring i å tilby helse- og sosialfaglige tjenester til personer med prostitusjonserfaring. Organisasjonen, som har kontorer over hele Tsjekkia, driver oppsøkende arbeid og har bred kompetanse på temaer som vold, overgrep, bostedsløshet og rusutfordringer.

Gjennom prosjektet «Let's Share Knowledge, Let's Share Experience!», finansiert av The Council of the Baltic Sea States (CBSS), har ROSA inngått samarbeid med NGO-er fra Finland, Litauen, Polen og Latvia. Første besøk gikk til Helsinki, hvor vi møtte Pro-tukipiste ry, den finske diskrimineringsombudsmannen, det nasjonale hjelpesystemet for menneskehandels ofre og Victim Support Finland. I 2025 fortsetter samarbeidet med et besøk til Litauen før ROSA selv får besøk.

ENGASJEMENT PÅ POLITISK NIVÅ

ROSA ble invitert til Utenriksdepartementets diplomatseksjon for å diskutere hvordan vi kan bidra til bedre rutiner og diplomaters private ansettelse, og

hvordan vi kan forhindre at disse ansettelsene fører til utnyttelse. Under ROSA-konferansen organiserte vi, sammen med våre samarbeidspartnere, en omvisning på Stortinget for vår internasjonale foredragsholder David Weiss, og vi fikk også en eksklusiv omvisning på Kripos, samt et møte med Hadia Tajik, som viste stort engasjement for feltet.

KOMPETANSEHEVING OG ERFARINGSUTVEKSLING

ROSA har vært en sentral bidragsyter i flere kompetansehevede tiltak. Vi holdt foredrag for Nasjonalt Kompetansesenter Grensekontroll og UDI, hvor vi ga alle asylmottak i Norge opplæring om menneskehandel. I oktober ble vi intervjuet av RVTS Øst for et undervisningsopplegg rettet mot Politiets utlendingsenhet, og vi deltok i referansegruppen for FoU-prosjektet «Arbeidstakere i gråsonen mellom sosial dumping og menneskehandel».

SYNLIGHET OG PÅVIRKNING I SAMFUNNET

Vi deltok på ProSentrets frokostmøte, og stod på stand på Jernbanetorget i forbindelse med FOKUS sin 16-dagers kampanje mot vold mot kvinner.

VEIEN VIDERE

Med et stadig voksende nettverk og økt oppmerksomhet rundt menneskehandel, fortsetter ROSA sitt arbeid med uforminskraft i 2025. Kampen for å sikre rettighetene til de mest sårbare krever både politisk vilje, samarbeid og kunnskapsdeling – og vi er klare til å fortsette arbeidet!

EN STEMME FOR ENDRING

Hvert år bidrar ROSA til å forme politikken og styrke rettighetene til de som er utsatt for menneskehandel. Gjennom vårt arbeid i høringer, rapporter og politiske prosesser sørger vi for at de usynlige blir sett, at stemmene til de mest sårbare blir hørt, og at rettferdighet ikke bare er et ideal, men en realitet.

I 2024 har ROSA igjen bidratt til den globale Trafficking in Persons-rapporten, som utarbeides av den amerikanske ambassaden i Norge, samt til Koordineringsenheten mot menneskehandel (KOM) rapport for 2023. Disse rapportene er avgjørende for å holde Norge ansvarlig for hvordan vi håndterer og bistår ofre for menneskehandel. De setter søkelys på hva vi gjør bra – og hva vi må gjøre bedre.

For å styrke lovverket som beskytter sårbare grupper, har ROSA levert høringssvar til Arbeids- og inkluderingsdepartementet i forbindelse med NOU 13: Lov og frihet – en utredning som vurderer hvordan lovverket kan skjerpes for å bekjempe negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, psykisk vold og ufrivillig utenlandsopphold. ROSAs forslag innebærer viktige endringer i flere lover, som til sammen vil gi et mer treffsikkert vern for utsatte barn og unge.

Men vårt arbeid stopper ikke der. ROSA ble invitert til rundebordsmøter i regi av Justis- og beredskapsdepartementet for å diskutere organiseringen av arbeidet mot menneskehandel. I november leverte vi også vårt høringssvar til regjeringens strategi mot menneskehandel, der vi understreket hvor avgjørende det er å forstå den stadig mer komplekse virkeligheten menneskehandels ofre står i – både når det gjelder utnyttelsesformer og bakgrunnen til de utsatte.

Vi vet at løsningen ligger i samarbeid, kunnskap og handling. ROSA jobber for en styrket koordinering av innsatsen mot menneskehandel, slik at vi kan bruke den kunnskapen, kompetansen og de nettverkene vi allerede har – både nasjonalt og internasjonalt. Vårt mål er klart: En innsats mot utnyttelse som er forankret i menneskerettighetene og setter individets verdighet i sentrum.

« Vårt mål er klart:
En innsats mot utnyttelse som er
forankret i menneskerettighetene og
setter individets verdighet i sentrum.

STYRKET INNSATS MOT MENNESKEHANDEL

For å sikre bedre beskyttelse, rettssikkerhet og oppfølging av menneskehandelsutsatte i Norge, jmføre Europarådets konvensjon og Palermoprotokollen, krever ROSA konkrete tiltak på følgende områder:

1. Rett til nødvendig psykisk og fysisk helsehjelp

- Tilgang til spesialisert psykisk helsehjelp må styrkes for menneskehandelsutsatte, særlig i kartleggingsfasen. Akutt psykisk helsehjelp må suppleres med langvarig stabiliserende behandling. Distriktpsikiatriske sentre (DPS) må tilrettelegge for oppfølging som tar høyde for/er tilpasset at den utsatte fortsatt befinner seg i en krisesituasjon.
- Spesialisthelsetjenesten må sikre at utsatte får tilgang til gynekologisk helsehjelp, også før refleksjonsperiode er innvilget. ROSA kan ikke fortsette å dekke disse utgiftene alene.
- Tannhelsetjenesten må inkludere menneskehandelsutsatte i ordningen for gratis tannbehandling for sårbare grupper. Ingen skal måtte leve med kroniske smerter fordi de ikke har råd til nødvendig tannhelsehjelp.

2. Bedre beskyttelsestiltak for menneskehandelsutsatte

- Ingen skal måtte anmelde uten garantier for beskyttelse. Politiet må kunne tilby bedre sikkerhetstiltak for de som risikerer represalier fra bakmenn – både i Norge og ved eventuell retur til hjemlandet.
- Menneskehandelsofre må sikres oppholdstillatelse i Norge dersom retur til opprinnelseslandet eller tredjeland innebærer risiko for ny utnyttelse. Det nåværende systemet beskytter ikke utsatte godt nok mot gjentatt utnyttelse og fare.
- Norske myndigheter må i større grad anerkjenne utsatte sine menneskerettigheter og jobbe aktivt for å forebygge ny utnyttelse. Menneskehandel er ikke bare et juridisk anliggende – det er en alvorlig menneskerettighetsutfordring.

3. Styrket straffeforfølgning av menneskehandel

- Politiet må prioritere menneskehandel som alvorlig kriminalitet, ikke omdefinere saker til hallikvirksomhet, sosial dumping eller lønnstyveri. Å unnlate å identifisere og straffeforfølge menneskehandel undergraver innsatsen mot denne type utnyttelse.
- Politiets menneskehandelsgrupper må sikres tilstrekkelige ressurser og beskyttes mot omdisponering.
- Påtalejurister og dommere må få økt kompetanse om menneskehandel. Uten riktig kunnskap i rettsapparatet vil mange saker aldri bli behandlet som det de faktisk er – alvorlige brudd på menneskerettighetene.
- Norges definisjon av menneskehandel jmføre paragraf 257 er for snever i forhold til definisjonen av menneskehandel i Europarådets definisjon.

4. Økte midler til ROSA for å sikre nødvendig bistand

- ROSA må sikres økte og forutsigbare midler for å kunne opprettholde og videreutvikle sitt arbeid for menneskehandelsutsatte. Dagens finansiering er ikke tilstrekkelig for å møte den økende kompleksiteten i sakene og behovet for individuell oppfølging.
- Statlig støtte må inkludere finansiering til psykisk helsehjelp, spesialisthelsetjenester og akutt tannbehandling for utsatte. ROSA kan ikke fortsette å dekke disse utgiftene alene.
- ROSA må få midler til å styrke sitt arbeid med identifisering, oppfølging og kompetanseheving. Økt finansiering vil muliggjøre mer målrettede tiltak, bedre samarbeid med politiet og hjelpeapparatet, samt gi flere utsatte tilgang til trygg bolig, juridisk bistand og kvalifiserende tiltak.

Uten økte midler vil innsatsen mot menneskehandel i Norge svekkes. ROSA forventer at norske myndigheter anerkjenner dette behovet og sikrer bærekraftig finansiering for å ivareta ofrenes rettigheter og forebygge videre utnyttelse.

HANDLING KREVES NÅ

Menneskehandel er en alvorlig menneskerettighetsforbrytelse som krever forpliktende tiltak på tvers av helsevesen, justis sektor og utlendingsmyndigheter. ROSA forventer at norske myndigheter tar sitt ansvar på alvor og gjennomfører nødvendige endringer for å sikre at menneskehandelsutsatte får den beskyttelsen, rettssikkerheten og oppfølgingen de har krav på.

EN HJERTELEG TAKK TIL VÅRE STØTTESPILLERE

ROSA ønsker å rette en stor og varm takk til alle som har bidratt til vårt arbeid og bistått våre brukere i 2024. Deres generøsitet og engasjement gjør en reell forskjell i livene til mennesker som har vært utsatt for menneskehandel.

Vi er dypt takknemlige for **Dignus Medical**, som tok initiativ til en innsamlingsaksjon til inntekt for ROSA. Gjennom stand på CC Vest og aktiv deling i sosiale medier samlet de inn imponerende **10 600 kroner**, som går uavkortet til våre brukere. Vi setter stor pris på innsatsen og omtanken.

En spesiell takk til advokat **Andreas Galtung**, som har donert 10 eksemplarer av barneboken «A Flying Orange Tells Its Tale», skrevet og illustrert sammen med hans far, Johan Galtung. Disse bøkene vil bringe glede til barna til våre brukere og bidra til verdifulle leseopplevelser.

Vi er også svært takknemlige for **Noir studentbedrift**, som valgte ROSA som mottaker av overskuddet fra deres True Crime-event på Chateau Neuf. Gjennom en spennende kveld med livepodcaster, forfattere og tidligere politietterforskere samlet de inn midler til vårt arbeid. Dette viser hvordan engasjement og interesse for samfunnsaktuelle temaer kan bidra til konkrete tiltak for utsatte grupper.

En stor takk går også til **Jesu Kristi av siste dagers hellige-menigheten i Oslo**, som donerte 30 hygienepakker. Disse vil være til stor hjelp for våre brukere, og vi vet at de vil bli satt stor pris på.

Soroptimistene Nordstrand har igjen vist sitt hjertevarme engasjement ved å donere syv velkomstbaker til våre brukere. Disse pakkene inneholder ikke bare nødvendige artikler, men gir en følelse av omsorg og støtte i en vanskelig tid.

Takket være **Gjensidigestiftelsens sommermidler** fikk våre brukere muligheten til å oppleve gode sommerminner gjennom besøk til **Tusenfryd og Oslo Reptilpark**, i tillegg til **cruise på Oslofjorden**. Disse aktivitetene betyr mye for dem som sjelden har mulighet til slike opplevelser.

En spesiell takk rettes også til **Miniøya**, som donerte billetter til **Miniøya-festivalen**. Dette ga våre brukere og deres barn en unik mulighet til å delta på en kulturfestival full av musikk, kreativitet og opplevelser.

Takk til **Naturhistorisk museum** som ga utsatte en interessant opplevelse – alle billettene ble brukt og veldig godt mottatt.

Til slutt ønsker vi å takke **Norsk Tjenestemannslag (NTL)** for deres økonomiske bidrag, som bidrar til å opprettholde og videreutvikle vårt viktige arbeid.

Hver donasjon, hver støtteerklæring og hvert initiativ hjelper oss i kampen mot menneskehandel og i arbeidet for å gi utsatte mennesker en tryggere fremtid. Vi er utrolig takknemlige for all støtte – sammen gjør vi en forskjell!

BLI MED ROSA I KAMPEN MOT MENNESKEHANDEL – DIN STØTTE UTGJØR EN FORSKJELL!

Hver dag jobber ROSA for å gi trygghet, beskyttelse og nye muligheter til mennesker utsatt for menneskehandel i Norge. Med din støtte kan vi sikre trygge boliger, juridisk hjelp og helsejenester til dem som trenger det mest.

Ditt bidrag kan bety alt for noen som har mistet alt.

VIPPS: 546044
GAVEKONTO: 1506.14.25451
Tusen takk for at du står sammen med oss
– sammen kan vi gi utsatte en ny start!

Krisesentersekretariatet (KSS)

er en uavhengig paraplyorganisasjon for krisesentre i Norge som arbeider for en fremtid uten vold mot kvinner og vold i nære relasjoner, mot menneskehandel og for å styrke krisesentertilbudet. KSS arbeider mot vold og overgrep i nære relasjoner gjøres på mange måter og på ulike nivåer, først og fremst nasjonalt, men også internasjonalt.

KSS informerer og påvirker offentligheten, politikere, myndigheter og beslutningstakere for å bedre de voldsutsattes posisjon, muligheter og rettigheter – Norge har forpliktet seg til flere internasjonale konvensjoner på voldsfeltet og vi jobber for at disse avtalene etterleves i praksis.

KSS administrerer ROSA og Vold- og Overgrepslinjen.

Vold- og overgrepslinjen (VO-linjen)

er Norges første nasjonale hjelpelinje for personer utsatt for vold eller overgrep i nære relasjoner. Målgruppen er de som selv er utsatt, samt pårørende, venner og hjelpeapparat som kommer i kontakt med personer utsatt for vold eller overgrep. VO-linjen tilbyr støtte, informasjon og veiledning, og bistår med å finne riktig hjelp og tiltak.

VO-linjen er et lavterskeltilbud som er utformet for å møte målgruppens behov på en trygg måte, slik at flere får tilgang til hjelp og støtte der de er i sin prosess. Anonymitet og tilgjengelighet er avgjørende, slik at når både utsatte og pårørende er klare for å søke hjelp, finnes det et tilbud som er lett tilgjengelig. I 2024 mottok VO-linjen 5137 henvendelser, hvorav 3439 via telefon og 1698 via chat. Du kan lese mer om tilbudet på volinjen.no.

NASJONALT HJELPETILTAK OG KOMPETANSESENTER MOT MENNESKEHANDEL

ROSA JOBBER HVER DAG FOR Å BESKYTTE,
STØTTE OG GI NYE MULIGHETER TIL MENNESKER
UTSATT FOR MENNESKEHANDEL. SAMMEN MED
VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE ARBEIDER VI FOR
ET SAMFUNN DER INGEN BLIR UTNYTTET.

Trygghet er en rettighet,
ikke et privilegium.

22 33 11 60

DEN NASJONALE
HJELPETELEFONEN MOT
MENNESKEHANDEL

www.rosanorge.no
rosa@krisesenter.com